

ARBEIDERNES FAGL. LANDSORGANISATION

KONGRESSEN 1913

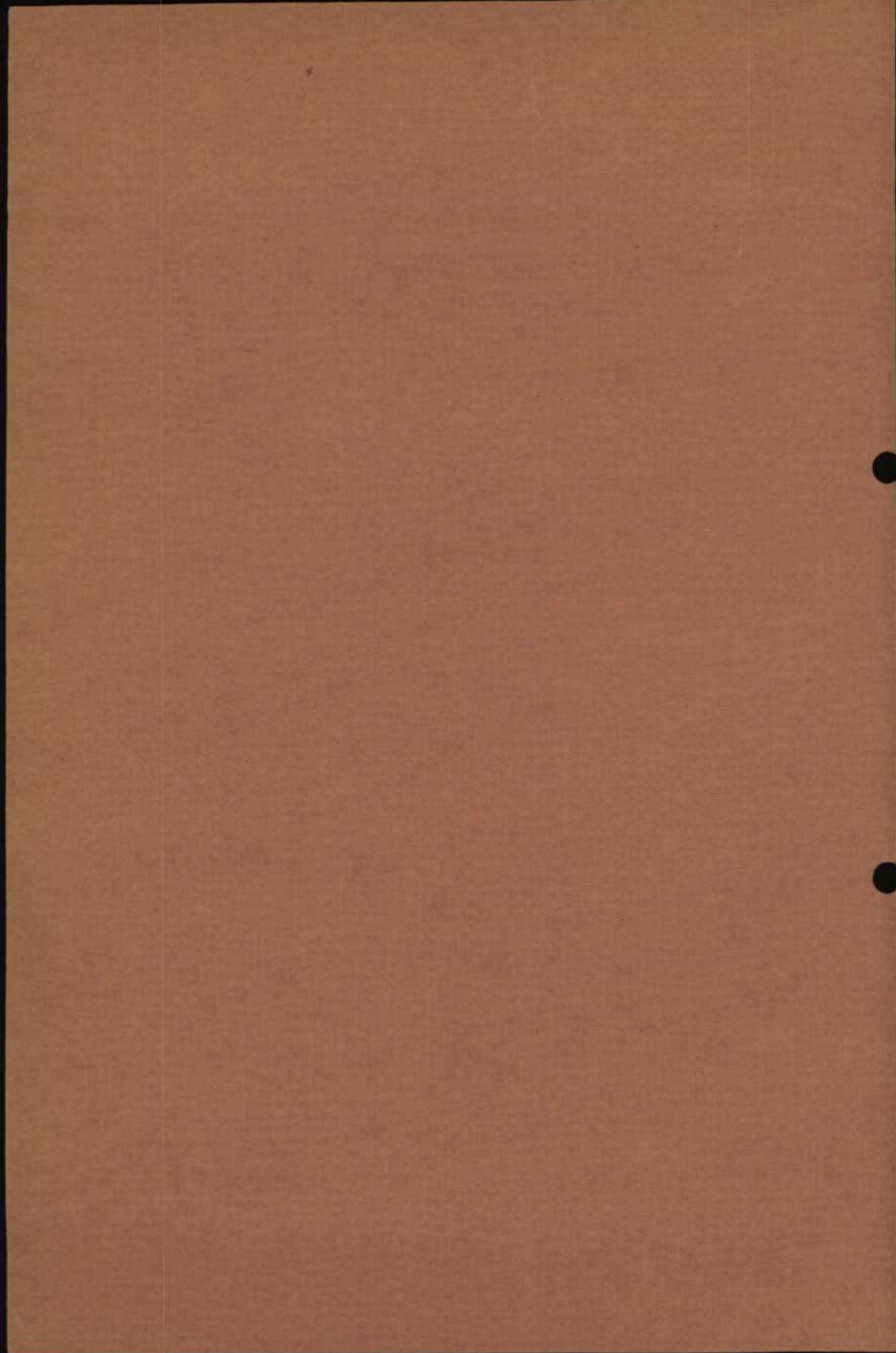
DAGSORDEN

OG

FORSLAG MED MOTIVER

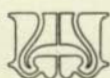
KRISTIANIA 1913 — ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

Arbeidernes faglige landsorganisation

Kongressen 1913

Dagsorden og forslag med motiver

Kristiania 1913 — Arbeidernes aktietrykkeri

1875

1875

Königsberg

Druckerei von Friedrich Wiedemann

1875

Dagsorden

for

Arbeidernes faglige landsorganisations 7. kongres i Kristiania 22. juni 1913 og flg. dage.

Kongressen aapnes kl. 11 form. i Folkets hus.

1. **Kongressens konstituering.**
 - a) Fuldmagternes godkjendelse. b) Vedtagelse av dagsorden og forretningsorden. c) Valg av 2 ordstyrere og 4 sekretærer.
2. **Beretning og regnskap.**
3. **Organisationsformer og taktik.**
 - a) Industriforbund. b) Stedlige samorganisationer. c) Landsorganisationen. d) Forsikringsvæsenet. e) Tarifprincippet. f) Kampmidlerne.
4. **Lovforandringer.**
5. **Mægling og voldgift i arbeidstvister.**
6. **Lov om foreningsret.**
7. **Folkets hus fond.**
8. **„Meddelelsesbladet“.**
9. **Skandinavisk streikeforsikring.**
10. **Statistik.**
11. **Emigrationsfond. (Utsat fra forr. kongres.)**
12. **Bank for arbeiderbevægelsen. (Utsat fra forr. kongres.)**
13. **Oprettelse av sparekasse.**
14. **Oprettelse av brandforsikringsindretning.**
15. **Ansættelse av sakfører. (Utsat fra forr. kongres.)**
16. **Indførelse av et organisationsmärke. (Utsat fra forr. kongres.)**
17. **Militarismen og fagbevægelsen.**
18. **Forskjellige andragender.**
 - a) Fra arbeiderpartiets kvindeforbund. b) Fra Det socialdemokratiske pressekontor. c) Fra Norsk matros- og fyrbøterunion. d) Fra Norsk skog- og jordbruksarbeiderforbund. e) Fra bladet «Tiden», Arendal. f) Fra De samvirkende fagforeninger, Sandefjord.
19. **Bevilgningssaker (herunder Kooperationen).**
20. **Valg.**

Forretningsorden:

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Dog har arbeiderpressens repræsentanter adgang. Likesaa har medlemmer av landsorganisationen adgang til galleriet som tilhørere undtagen naar en sak besluttet behandlet for lukkede døre.

Repræsentanter maa forevise adgangskort og tilhørere medlemsbok ved indgangen.

2. Til at lede møtet vælges 2 ordstyrere. Ordstyrerne ordner indbyrdes møternes ledelse. Til at føre protokollen vælges 4 sekretærer.
3. Møterne holdes fra kl. 9—1 form. og 3—6 efterm.
4. Ingen har ret til at faa ordet mere end 3 gange i samme sak. Undtagen for indledningsforedrag begrænses taletiden til 10 minutter 1ste og 5 minutter 2den og 3die gang.

Ordstyreren har forøvrig, naar han finder det paakrævet, ret til at stille forslag om yderligere tidsbegrænsning og strek med de indtegnede talere. Til forretningsordenen gis ingen ordet mere end 1 gang og høist 2 minutter til hver sak.

Talerne skal i almindelighet tale fra den dertil bestemte plads i salen.

5. Forslag maa leveres skriftlig til ordstyreren, undertegnet med vedkommendes navn og navnet paa den organisation han repræsenterer. Intet nyt forslag kan optas efterat der er besluttet sat strek med de indtegnede talere.

Forslag som ingen forbindelse har med de paa dagsordenen opførte saker kan ikke behandles medmindre kongressen anderledes beslutter.

6. Alle beslutninger avgjøres med almindelig flertal. I tvilstilfælde, eller naar 20 repræsentanter forlanger det, foregaar avstemningen ved navneoprop.
7. I protokollen indføres kun forslagene og avstemningerne samt de fattede beslutninger.
8. Protokollen oplæses ved hvert møtes begyndelse og for sidste møte ved dets slutning.

Dagsordenens punkt 3. Organisationsformer og taktik.

I henhold til beslutning paa forrige kongres har sekretariatet utarbeidet en indstilling med forslag angaaende: a) *industriforbund* og b) *stedlige samorganisationer*, hvortil henvises. Indstillingen er tidligere omsendt til organisationerne.

Fra *Norsk jern- og metalarbeiderforbund*:

Forbundene reguleres efter de forskjellige industrigrene, saaledes at man faar rene industriforbund i den utstrækning som dette lar sig realisere.

Kr.a dørvidder- og laasearb. forening.

Oversendes uten bemerkning.

Hovedstyret.

Fra *sekretariatet*:

Det henvises til sekretariatets indstilling ang. organisationsformen.

c) *Landsorganisationen.*

Fra *Norsk arbeidsmandsforbund*:

Efter hvert som organisationen har utviklet sig og kanskje særlig paa grund av arbeidsgiverforeningens voksende indflydelse, har landsorganisationens betydning for hver tid kommet sterkere i forgrunden. De fleste større forhandlinger føres saaledes mellem landsorganisationen og arbeidsgiverforeningen. Forhandlingerne mellem forbundene og de enkelte grupper arbeidskjøpere antar nærmest karakteren av skinforhandlinger. Dette tilsier os at vi bør tillempe vor organisation efter den industrielle utvikling vi er oppe i. Ellers vil vi svække os selv og vor aktionsevne.

Naar landsorganisationen faktisk er blit det centrale istedetfor før forbundene, bør dette erkjendes og organisationsforholdene indrettes derefter. Det spørsmål som her i første række trønger sig frem er at streikeunderstøttelsen og som følge av det streikebidragene gaar helt over til landsorganisationen. Det vil skape mer ensartethet og soliditet og øke den fælles ansvarsfølelse som bør raade blandt arbeiderne.

Man vil derfor foreslaa at det paalægges sekretariatet at utarbeide forslag til neste fagkongres med sigte paa en saadan omlægning.

N. A. F.s stedlige styre, Trondhjem.

Landsorganisationen fratages al understøttelse under konflikter og dermed ogsaa den avgjørende myndighet. Tilbake blir landsorganisationen som fagbevægelsens statistiske byraa, hvorfra agitation føres.

Kr.a dørvrider- og laasearb. forening.

Oversendes med den bemerkning, at hovedstyrets flertal (8 medlemmer) ikke kan tiltræde forslaget.

Fra sekretariatet:

Med hensyn til de i foranstaaende forslag fremførte synsmaater henvises til sekretariatets utredning om organisationsformerne.

d) *Forsikringsvæsenets sløifning.*

Fra Norsk arbeidsmandsforbund:

Det begynner mer og mer at gaa op for de fagorganiserte arbeidere at deres organisation bør være en ren kamporganisation. Herav følger at en virksomhet som forsikringsvæsenet bør sløifes, eller om det ønskes opretholdt lægges under en anden gren av arbeiderbevægelsen, kooperationen, hvor forsikringsvirksomhet i følge sin natur hører hjemme.

Den tid administration av forsikringsvæsenet kræver i fagorganisationen burde anvendes til organisations- og opplysningsarbeide. Man kan heller ikke være blind for at forsikringsvæsenet som det nu er ordnet, stiller praktiske vanskeligheter i veien for en mer tidsmessig organisationsform. Og endelig kommer det principielle hensyn: at en slik forsikring er selvbeskatning som letter det offentlige for byrder det burde bære, byrder som det ikke har nogen synderlig opfordring til at paata sig saalænge arbeiderne selv godvillig bærer dem.

Av disse grunde vil man foreslaa for fagkongressen at den anbefaler forbundene at avvikle sit forsikringsvæsen, saa al interesse kan koncentrere sig om de løns- og klassespørsmal, som ligger tilrette for fagorganisationens virksomhet.

N. A. F.s stedlige styre, Trondhjem.

Alle forsikringskasser i de forskjellige forbund overtages av landsorganisationen.

Embretsfos papir- og trømassearbeiderforening.

1. Kongressen uttaler, at alle forsikrings- og arbeidsledighetskasser i de forskjellige forbund bør overføres til Arb.s fagl. landsorganisation med fælles administration og gjøres obligatorisk for landsorganisationens medlemmer.
2. Sekretariatet paalægges at utarbeide en plan hvorefter de i punkt 1 nævnte kasser skal overføres til landsorganisationen. Planen forelægges de tilsluttede forbunds landsmøter til endelig avgjørelse.

Motivering: Den nuværende form for fagorganisationens forsikringsvæsen, at disse utelukkende skal være knyttet til forbundene, er i mange henseender upraktisk, og i enkelte tilfælder likefrem uheldig for en naturlig utvikling av organisationen.

De senere aars erfaring og utvikling av industrien viser at arbeiderne til stadighet er henvist til at skifte arbeide paa grund av op- og nedadgaende konjunkturer og herav følgende arbeidsledighet.

Blir en mand arbeidsledig paa grund av overproduksjon i sit fag, er vedkommende med en gang henvist til at søke arbeide utenfor sit fag.

I saadanne tilfælder stiller det sig ofte vanskelig for vedkommende at kunne beholde sit medlemskap i sit eget forbund, som en følge av at der ingen overenskomst er forbundene imellem indenlands, der aapner adgang for det enkelte medlem til at faa overført sine rettigheter fra det ene til det andet forbund.

En saadan overenskomst bør der absolut istandbringes mellom samtlige fagforbund i landet.

De overenskomster, som nu er opprettet mellom broderforbundene i de forskjellige lande, er ikke tilstrækkelig. Rammen bør utvides.

Men skal en saadan overenskomst komme istand, blir det nødvendig at forsikringsvæsenet blir omordnet inden de forskjellige forbund, saaledes at de enkelte medlemmer kan gaa fra det ene til det andet forbund uten at tape sine rettigheter til forsikringskasserne.

En centralisering blir da nødvendig.

Dette er selvsagt meget vanskelig at faa istand; ti det siger sig selv, at faa ensartede forsikringsindretninger inden fagorganisationen vil nærsagt bli en umulighet, al den stund de forskjellige kasser av samme art skal ha hver sine selvstændige ledelser.

Er man imidlertid enige om at forsikringsvæsenet bør omlægges saaledes at dette ikke stiller sig hindrende iveien for at det enkelte medlem kan gaa fra det ene til det andet forbund alt eftersom vedkommende skifter arbeide, saa er det mest naturlig at hele forsikringsvæsenet overføres til landsorganisationen.

Ved en fælles centralisation av kasserne vil man utvilsomt administrere billigere, likesom man maa ha grund til at anta, at kontingenten forholdsvis kan sættes lavere, som en følge av at de enkelte kasser faar mangedoblet sit medlemsantal.

Et andet moment som taler for centraliseringen er, at det vil være lettere at tilveiebringe statistisk materiel.

Det er selvsagt indlysende, at saa indgripende forandringer i de forskjellige forbunds mangeartede forsikringskasser, som en fuldstændig centralisering av disse i landsorganisationen, vil faa mange vanskeligheter og lar sig vistnok ikke gjennomføre for alle kassers vedkommende med en gang.

Forsøksvis med en kasse ad gangen vil vel være den mest heldige ordning at faa realisert saken paa.

Forøvrig maa dette nærmere fremgaa av planen, som i tilfælde forslaget vedtages, nærmere skal utredes og forelægges de forskjellige forbund. At forslaget i høi grad vil lette overgang til industriforbund er en indlysende ting.

Det som nu er en væsentlig hindring for en sund utvikling av organisation i retning av industriforbund er at forsikringsvæsenet er ordnet inden forbundene.

Man skal nævne et praktisk eksempel paa hvor uheldig den bestaaende ordning er, hentet fra den bedrift hvortil undertegnede forening tilhører, nemlig Borregaard fabrikk.

De organiserte arbeidere ved denne bedrift staar tilsluttet ikke mindre end 7 forbund.

Det mest naturlige var selvfølgelig at det kun var 1 forbund, hvilket jo er forutsætningen at faa, efter tidligere beslutninger av landsorganisationen, ved at indføre industriforbund.

Naar det nu ikke er etablert noget bestemt samarbeide mellom de forskjellige forbund, er det indlysende at en sammenblanding av saa mange

forbund ved samme bedrift i mange tilfælder er uheldig for organisationen i sin helhet.

En hovedbetingelse for en sund utvikling av organisationen er selvsagt et fast samarbeide.

Dette mangler man under den nuværende form.

Det blir nødvendig at rydde de skranker tilside, som hindrer opprettelse av industriforbund, og ved at centralisere forsikringsvæsenet er utvilsomt en av de mest hindrende skranker fjernet.

Cellulosearbeidernes fagforening, Sarpsborg.

Fra sekretariatet:

Med hensyn til de foran anførte forslag ang. forsikringskasserne henvises til sekretariatets innstilling angaaende organisationsformerne.

Fra Norsk arbeidsmandsforbund.

e) Tarifprincippet.

Da de skriftlige og bindende overenskomster i vor tid snarere er til beskyttelse for arbeidskjøper- end arbeiderinteresser ved at de blandt andet hindrer arbeiderne for at benytte sin organisationsfrihet og da de virker søvndyssende paa medlemmerne, bør det være paa tide at finde en anden form for arbeidsforholdet mellom arbeidernes organisation og arbeidskjøperne. En saadan frembyr sig i de anerkjendte arbeidsvilkaar. Partene vil da beholde sin aktionsfrihet og det vil virke til at samle arbeiderne om sine organisationer. Og deri ligger arbeidernes styrke.

Av den grund vil man foreslaa for fagkongressen at fatte beslutning om at efter hvert som de skriftlige, bindende overenskomster utløper, skal der ikke indgaaes nye bindende avtaler, men i stedet søke at faa indført anerkjendte arbeidsvilkaar.

N. A. F.s stedlige styre, Trondhjem.

Fra Norsk jern- og metalarbeiderforbund.

Landsorganisationens kongres henstiller til hvert enkelt forbund ikke at avslutte overenskomst, der har længere varighet end i høiden 3 aar.

Som grund herfor skal anføres de stadig opadgaende tider med større krav til arbeidernes økonomiske evne, særlig med hensyn til priserne paa livsfornødenheter.

Avd. 47, Fidsfos.

Oversendes uten bemerkning.

Hovedstyret.

Ved opprettelse av nye overenskomster med arbeidsgiverne skal 1. mai som hel fridag stilles i forgrunden for vore krav.

Avdeling 11, Bergen.

Ovenstaaende er behandlet og tiltrædes av stedlige styre.

Stedlige styre, Bergen.

Hovedstyret kan ikke tiltræde forslaget.

Fra *sekretariatet*:

Forslaget fra arbeidsmandsforbundets stedlige styre i Trondhjem gaar ut paa, at tarifoverenskomsterne efterhvert som de løper ut skal erstattes av saakaldte «*anerkjendte arbeidsvilkaar*». Saavidt vi har kunnet se, er der adskillig uklarhet med hensyn til hvad der forstaaes med dette uttrykk, og forslagsstillerne har heller ikke selv gjort noget forsøk paa at forklare uttrykket. Efter hvad der tidligere er fremholdt om disse ting er meningen vistnok den, at der skal eksistere etslags arbeidsavtale mellem fagorganisationen og vedk. arbeidsgiver eller arbeidsgiverorganisation. Men denne avtale skal ikke være skriftlig og ikke være gjældende i noget bestemt tidsrum. Den skal saa at si kun gjælde for dagen og kunne ændres av den anden part naarsomhelst. Disse «*arbeidsvilkaar*» er det vistnok meningen at istandbringe paa den maate, at fagforeningen selv vedtar visse regler for arbeidsforholdet, som arbeidsgiveren anerkjender, uten at det som ovenfor nævnt faar form av en tarif. Det hele synes vanskelig at utforme i praksis. Baade det at faa istand saadanne anerkjendte arbeidsvilkaar og faa dem opretholdt vil vistnok byde paa langt større vanskeligheter end forslagsstillerne i øieblikket har tænkt sig, og al sandsynlighet taler for, at det kun vilde bli et mislykket eksperiment og man atter vilde gaa over til det almindelige tarifforhold.

Der foreligger ingen bestemte erfaringer om «*anerkjendte arbeidsvilkaar*» fra utlandet, hvorfra der kan trækkes slutninger som med nogen vekt kan gjøres gjældende overfor vore forhold.

Sekretariatet kan ikke indse, at avskaffelsen av de skriftlige overenskomster under de herskende forhold vilde være til gagn for arbeiderne. Tvertimot, saalænge antallet av uorganiserte arbeidere er saa stort i forhold til de organiserte, er det ganske utænkelig, at den garanti som ligger i en skriftlig bindende tarif, med fordel skal kunne avløses av anerkjendte arbeidsvilkaar.

Selve tarifsystemet vil være nødvendig i en lang fremtid, og det behøver heller ikke at staa hindrende iveien for fagorganisationens fremgang. Det er jo tariffens indhold det kommer an paa, tariffene er et uttrykk for fagorganisationens styrke overfor den anden part. Naar vi derfor ikke har kunnet naa saa langt som ønskelig i vort tarifarbeide, saa skyldes dette i første række, at vi endnu ikke har magtet at skape en tilstrækkelig sterk fagorganisation.

Det vilde derfor være at øde organisationens kræfter, hvis man skulde følge forslaget om at avskaffe tarifoverenskomsterne. Det er i første række fagorganisationens formaal at fremme og ivareta arbeiderklassens faglige og økonomiske interesser, og det er i overensstemmelse hermed vor opgave at kjæmpe for opnaelsen av bedre løns- og arbeidsvilkaar. Men en kamp mot tarifprincippet vilde bli et i høi grad uproduktivt arbeide, som vilde lægge beslag paa organisationens handlekraft, uten til gjengjæld at gi positive fordele. Den faglige organisation maa derfor som hittil følge den rigtige vei at styrke vor kampstilling saa tariffene kan bli saa gode som mulig,

istedetfor at følge den uklare anvisning, som er git i det stedlige styres forslag.

I overensstemmelse hermed bør det være organisationens opgave at søke at undgaa de altfor lange tarifperioder og likeledes at gjøre tariffene saa enkle og klare i sine bestemmelser som mulig og forhindre, at der indtas regler som kan være til skade for organisationen.

Forslaget fra jern- og metalarbeiderforbundets avdeling 47 kan sies at gi uttryk for en rimelig norm med hensyn til tariffidens længde. Men man maa jo herunder huske paa, at «opadgaaende tider» har vi ikke altid. Der vil sikkert igjen komme nedgangstider med den forandrede situation som de medfører for tariffarbeidet. At sætte nogen bestemt grænse for tariffernes minimums- eller maksimumsvarighet er forøvrig yderst vanskelig, idet forholdene i vedkommende haandverk eller industri maa tas i betragtning og de forhaandenværende konjunkturer. Likeledes selve tariffens indhold. En tariff for fløtningsarbeidet kan saaledes maaske kun omfatte vedk. aars fløtningssæsong; mens en landstarif for et haandverksfag kan indeholde saadanne principer og utviklingsbestemmelser, at den gjør en forholdsvis lang tarifperiode forsvarlig.

En tarifperiode paa høist 3 aar vil imidlertid rent generelt set av mange grunde kunne være et passende tidsrum. Istedetfor at avskaffe tariffene bør det være vor opgave at utnytte dem mest mulig. Paa basis av tariffen skal arbeidsvilkaarene høines, men herav følger at der maa være en utviklingstid før tariffen atter fornyes. Men denne utviklingstid maa ikke være for lang, ti da virker den mot sin hensigt. 5 aar maa saaledes i almindelighet sies at være en altfor lang tarifperiode og bestræbelserne maa gaa ut paa at undgaa disse lange tarifperioder; men paa den anden side kan det ikke la sig gjøre for kongressen at vedta nogen bestemt maksimumstid. Det maa avgjøres i hvert enkelt tilfælde under hensyntagen til de foreliggende omstændigheter.

Sekretariatet vil i henhold til foranstaaende anbefale, at kongressen gir sin tilslutning til den tanke som ligger til grund for avdeling 47's forslag og uttale, at altfor langvarige tarifoverenskomster bør søkes undgaaet.

Forslaget fra jern- og met.forb.s avdeling 11, Bergen om at 1. mai som hel fridag skal stilles i forgrunden som *tarifkrav*, kan sekretariatet ikke anbefale. 1ste maidemonstrationen er nu blit saa anerkjent og arbeidsgiverne har vænnet sig til at arbeiderne tar fri den dag, saa det kan ikke betragtes som noget for dagens virkning avgjørende at faa den som tarifbestemt fridag. Det er jo i det senere kun undtagelsesvis vi har været vidne til, at arbeidsgiverne har lagt alvorlige hindringer iveien for 1ste maidemonstrationen eller søkt at ramme demonstranterne etterpaa ved lockout eller lignende. Naar blot arbeiderne er samlet og enstemmige om at gjenneføre arbeidshvile 1ste mai for at demonstrere for sine krav, saa vil det kunne ske.

Kongressen har tidligere vedtat, at ²kravet om *arbeidstidens forkortelse* maa komme i forgrunden i den faglige kamp, og denne

beslutning bør paany indskjærpes og understrekes av indeværende kongres. Ved alle tarifbevægelser bør det derfor være organisationen magtpaaliggende at fremme krav om arbeidstidens forkortelse. Det et vistnok det samme hovedkrav vi demonstrerer for 1ste mai. Og at sætte dette i forgrunden er netop i 1ste maidemonstationens aand og en ganske viktigere sak end det som indeholdes i det foreliggende forslag om tariffæstet fridag.

I henhold til foranstaaende kan sekretariatet ikke anbefale forslaget fra avdeling 11, Bergen.

f) *Kampmidlerne.*

Fra *Norsk malerforbund* (Trondhjems avdeling):

Den nuværende industrielle utvikling vi har gjennomgaat i de sidste aar, og den sterke organisation arbeidskjøperne har skapt, gjør det paakrævet for de fagorganiserte at forflere sine kampmidler, ved at der tages sigte paa at utvide de almindelige streiker til faglige generalkampe og sympatistreiker, at anvende obstruktion, sabotage og boykot, likesom kooperationen tages i de faglige kamps tjeneste.

Man vil foreslaa for kongressen at vedta en uttalelse i overensstemmelse med denne opfatning.

Fra *sekretariatet*:

At opstille en bestemt kategori av kampmidler, som skal benyttes av fagorganisationen lar sig ikke gjøre. Den regel som maa befølges og det hensyn som maa tages under den faglige kamp er at kampen ved siden av at den skal fremtvinge et for arbeiderne gunstig resultat ogsaa bør ha en opdragende og samlende virkning paa arbeiderklassen. Forsaavidt er jo alle enige om at streiken er den naturlige form for faglig kamp, og det gjælder om i første række at gjøre dette anerkjendte middel saa effektivt som mulig. Dette kan kun ske ved at flest mulig av arbeiderne slutter sig til organisationen og at streikeforsikringen utvides ved national og international sammenslutning. Reservefondene maa styrkes og det internationale samarbeide utvides, saaledes at maalet obligatorisk international streikeunderstøttelse under omfattende kampe kan naaes. Foruten streiken og blokaden er jo ogsaa sympatistreiken og boykot kampmidler som er kjendt og har været anvendt. Men de kræver en sterk organisation og en utviklet solidaritetsfølelse. Der maa være særlige aarsaker tilstede, forat de med held skal kunne anvendes. Det har været sagt om streiken at den er et tveegget vaaben, men dette gjælder i langt høiere grad om sympatistreiken. Den kan derfor ikke regnes med som et kampmiddel, der kan brukes til enhver tid paa samme maate som streiken.

Idetheletat er det umulig at fastslaa de kampmidler, som ved en given leilighet skal komme i forgrunden. Det avhænger i høi grad av den foreliggende situation. Naar forslaget nævner kooperationen som et middel i kampen, saa hersker der jo skjøn enighet

herom. Det gjælder bare at omsætte dette i handling. Den store utbytning av arbeiderklassen, som finder sted gjennom den kapitalistiske omsætning og produktion gjør det til en bydende nødvendighet for de faglig organiserte arbeidere at utvikle kooperasjonen, saa denne kan bli et mægtig led i arbeidernes befrielseskamp.

I forslaget er ogsaa nævnt at obstruktion og sabotage skal sættes op som organisationsmessig anerkjendte kampmidler. Sekretariatet maa fraraade dette, idet disse kampmidler ikke kan sies at ha nogen synderlige fordele fremfor de gamle og prøvede, men til gjengjæld er de beheftede med saamange skavanker, at de ikke organisationsmessig kan forsvares. Erfaringen fra de lande, hvor de har været benyttet har ikke godtgjort, at de er særlig første-klasses eller effektive kampmidler, men at de tvertimot har sin store begrænsning. Det har likeledes vist sig, at sabotagen har let for at gaa over til lovstridige handlinger, som alle fordømmer. Den kan nemlig ikke stilles under organisationsmessig kontrol, idet den ikke er en fællesoptræden i samme grad som streiken, men lar individerne optræde paa egen haand. Dette kampmiddel vil saaledes kunne komme til at skade hele organisationen istedetfor at gavne den. Det kan derfor ikke anbefales at sætte obstruktion og sabotage op som kampmidler, der anbefales av organisationen og skal anvendes av denne.

At en vrangvillig arbeidsgiver møter vrangvilje hos sine arbeidere og at det slettest betalte arbeide blir daarligst utført er en rent psykologisk selvfølge. Men naar organisationen skal fremtvinge forbedrede arbeidsvilkaar kan den ikke bygge sine fremstøt paa en organisationsmessig utnyttelse av disse forhold. Den reservemagt som staar bakom kravene og skyver dem frem er og blir evnen til streik — til i fællesskap at tilbakeholde arbeidskraften. Sympatistreik er jo bare at føre streiken videre, og boykot er at føre den over paa forbrukeromraadet, slik at vi benytter vor evne som forbrukere til at la være at kjøpe en bestemt vare. Det blir saaledes paa dette grundlag at vor faglige kamp maa føres.

Under henvisning til hvad foran er anført finder sekretariatet at malerforbundets Trondhjemsavdelings forslag ikke gir anledning til nogen beslutning fra kongressens side.

Dagsordenens punkt 4. Lovforandringer.

Til § 1. Formaal.

Fra Norsk malerforbund:

Det er nu almindeligt erkjendt at arbeiderbevægelsen maa være socialistisk eller revolutionær for at kunne fuldføre sin mission.

Men da bør dette ogsaa faa uttryk i landsorganisationens love, saa man ikke risikerer som under den sidste fagkongres at en av organisationens første tillidsmænd kan uttale at der er intet i lovene om at fagbevægelsen skal være socialistisk.

Man vil derfor foreslaa at landsorganisationens love § 1 p. 1 kommer til at lyde:

«1. Paa grundlag av klassekampen, virke for at forbedre arbeiderklassens løn- og arbeidsvilkaar og for dens endelige befrielse ved produktions- og omsætningsmidlernes socialisering.»

De nuværende punkter 1 og 2 blir 2, 3 osv.

Trondhjems avdeling.

Fra sekretariatet:

Sekretariatet er av den opfatning, at lovenes bestemmelser om landsorganisationens formaal, saa klart og tydelig fastslaar samarbeidet med den politiske gren av arbeiderbevægelsen, at et tillæg som det foreslaaede maa ansees ganske overflødig. Det er i § 1 punkt 4 fastslaat, at landsorganisationen i forbindelse med arbeidernes politiske organisation skal forberede arbeiderklassens befrielse. I dette punkt er efter sekretariatets mening tilstrækkelig tydelig uttrykt at formaalet er i samarbeide med arbeiderpartiet og i overensstemmelse med dettes principielle program at søke gjennomført paakrævede reformer med socialismen som endelig maal.

At det skulde være nødvendigt at omskrive dette i den foreslaaede form kan man ikke indse. Lovene indeholder jo ogsaa andre bestemmelser, som fastslaar samarbeidet med arbeiderpartiet, bl. a. bestemmelsen om at arbeiderpartiets centralstyre skal være repræsentert i sekretariatet og omvendt. Og det samarbeide som finder sted mellem socialdemokratiet og fagorganisationen blir stadig mere inderlig, saaledes at det nu er alment erkjendt at fagorganisationens bedste bundsforvandt er en socialdemokratisk politik. Dette har gjentagne gange yderligere blit understreket ved resolutioner, som er vedtat av arbeiderkongresserne. I saa henseende henvises til beslutningen paa den skandinaviske arbeiderkongres ifjor, hvor det bl. a. heter, at «arbeiderorganisationen skal omskape samfundsforholdene, idet arbeiderklassens frigjørelse er vort store maal, og kongressen opfordrer alle klassefæller til med enighet og kraft at arbeide henimot dette maal efter den faglige, politiske og kooperative linje, som tilsammen danner den eneste sikre vei til avgjørende seir for arbeiderklassen.»

Til § 2. Optagelse.

Punkt 2.

Fra Norsk jern- og metalarbeiderforbund:

§ 2, punkt 2, forandres saaledes:

«Naar foreninger inden specielle fag eller arbeidsgrene ønsker at overgaa fra et forbund til et andet, skal sekretariatet foreta avstemning over hvilket forbund vedkommende fags utøvere ønsker at tilhøre.

Hvis majoriteten inden faget uttaler sig for overflytning kan dette ske med hovedstyrets samtykke.

Hovedstyrets avgjørelse er bindende for samtlige fagets utøvere.»

Fra sekretariatet:

Den nugældende bestemmelse i lovenes § 2, punkt 2 blev ved-

tat paa forrige kongres, og aapner adgang for specielle fag- eller arbeidsgrene at overgaa til et andet forbund, naar dette sker i medfør av utviklingen. Forslaget fra jern- og metalarbeiderforbundet gaar ut paa, at naar foreninger inden specielle fag ønsker at gaa over fra det ene forbund til et andet skal sekretariatet la foreta avstemning blandt samtlige vedkommende fags utøvere. Av forslagets form synes at fremgaa, at det skulde sættes istedet for det nuværende punkt 2, men i saa tilfælde maa sekretariatet fraaade dets vedtagelse. Det vilde bli uholdbare tilstande indenfor forbundene om en hvilkensomhelst forening i medfør av lovene skulde kunne forlange av sekretariatet, at der blir foretat en avstemning blandt samtlige vedkommende fags utøvere om overgang til et andet forbund. Det som er kjernen i det nuværende punkt 2 er bestemmelsen om at «naar utviklingen tilsier at foreninger omfattende specielle fag eller arbeidsgrene overgaaer fra et forbund til et andet,» saa kan dette ske med landsorganisationens godkjendelse. At ta denne bestemmelse bort og istedet aapne adgang for *enhver* forening at kræve avstemning om disse forhold kan ikke anbefales. En anden sak er det derimot, hvis der indenfor et forbund inden bestemte grupper er bevægelse oppe i retning av overgang til andet beslægtet forbund eller i *retning* av at danne nyt forbund, at *vedkommende forbund* da lar foreta avstemning indenfor gruppen, for derved at faa bragt paa det rene i hvor stor utstrækning et saadan krav er begrundet i medlemmernes opfatning. Sekretariatet gaar imidlertid ut fra, at en saadan fremgangsmaate er naturlig og vil bli befulgt og finder det nødvendig at indta regler herom i landsorganisationens love.

Punkt 4:

Fra Norsk sag-, tomt- og høvleriarbeiderforbund:

Vort forbunds hovedstyre har besluttet at fremsætte følgende lovforslag til behandling paa førstkommende kongres.

1. § 2 punkt 4, 2den passus forandres saaledes: «I landsorganisationen kan kun de mandlige medlemmer regnes for halvtbetalende, hvis vanlige gjennemsnitlige løn er 2.50 og under pr. dag.»

Motiver (ad § 2 punkt 4): Siden grænsen kr. 2.00 for de halvtbetalende blev fastsat er levnetsmidlerne steget ganske sterkt. Som følge derav blir denne grænse nu for lav, saa de der tjener kr. 2.00 ikke kan bære $\frac{1}{2}$ betalende kontingent.

En forhøielse av grænsen til kr. 2.50 er derfor paakrævet, ti selv med en fortjeneste av mellem kr. 15.50—16.00 pr. uke blir $\frac{1}{2}$ betalende kontingent nu ganske følelig.

Fra sekretariatet:

Sekretariatet er enig i de betragtninger, som ligger til grund for forslaget, og anbefaler dette til vedtagelse.

Punkt 5.

Fra Norsk jern- og metalarbeiderforbund:

Tallene forandres fra 7.20 og 3.60 til 13.50 og 4.80.

Motiver: Se under § 9, punkt 4.

Fra sekretariatet:

De nugjældende love bestemmer, at de tilsluttede organisationer maa ha en fast løpende kontingent til streikefond, som mindst utgjør kr. 7.20 pr. medlem og aar for helt- og kr. 3.60 for halvtbetalende. Jern- og metalarbeiderforbundets styre foreslaar at dette forhøies til henholdsvis kr. 13.50 og 4.80 pr. aar. I sekretariatet har herr J. Borgen opat forslag om kr. 13.00 for heltbetalende og 5.20 for halvtbetalende.

Sekretariatet er helt ut enig med forbundsstyret i nødvendigheten av at styrke streikekasserne. En planmessig streikeunderstøttelse indenfor organisationerne og en videre utvikling av den internationale streikeforsikring er den økonomiske styrke som er absolut nødvendig for med held at kunne føre kampen mot arbeidsgiverorganisationerne. Og betingelsen for en planmessig saavel national som international streikeforsikring er at kontingenten til streikefondet gjøres saa effektiv som mulig.

Et bevis for at denne opfatning er riktig er ogsaa den kjendsgjerning at efterhvert som betydningen av den faglige kamp gaar op for arbeiderne, er ogsaa offervilligheten steget.

Sekretariatet vil derfor paa det sterkeste anbefale kongressen at gi denne opfatning sin tilslutning ved at gaa til en forhøielse av den krævede minimumskontingent. Man finder dog ikke at kunne anbefale, at man for tiden gaar til et saa stort beløp som av jern- og metalarbeiderforbundet foreslaat. Det bør her gaaes skridtvis frem, idet hensyn maa tages til de forhold hvorunder forskjellige organisationer virker. Hensyn bør ogsaa tages til nye grupper av arbeidere, som efterhvert organiseres: skogsarbeidere, fiskere, landarbeidere etc., som ialfald den første tid kan ha vanskelig for at opfylde de krav, som ældre organisationer med lethet kan klare.

Sekretariatet vil derfor foreslaa, at kongressen fatter beslutning om at de tilsluttede organisationer maa ha en fast løpende kontingent til streikefond der mindst utgjør *kr. 10.40* pr. medlem pr. aar for helt- og *kr. 5.20* for halvtbetalende (henholdsvis 20 og 10 øre pr. uke). For de organisationer, som ikke har en saa høi kontingent blir beslutning herom at fatte paa først avholdende landsmøte.

Til § 4. Kongressen.

Fra Norsk sag-, tomt- og høvleriarbeiderforbund.

§ 4, punkt 2a forandres saaledes: «Forbund har ret til at vælge 1 repræsentant for hvert fylt 300-tal for de første 3000 medlemmer, dog mindst 1, samt for det overskytende antal 1 for hvert fylt 500-tal medlemmer.»

Motiver (ad § 4, punkt 2 a): Den utvidelse av repræsentationen som her foreslaaes er meget liten, men er for forbund mellem 1800 og 3000 medlemmer ønskelig, da man derved vil ha lettere for at faa de forskjellige landsdele repræsenteret.

Fra sekretariatet:

Man vil advare mot vedtagelsen av dette forslag.

Med organisationens vekst melder spørsmålet om innskrænkning av repræsentationsretten sig periodevis for at ikke kongresserne skal bli for store. Naar det er tilfældet, bør man være varsom med at foreslaa utvidelser, selv om de i sig selv er smaa. Med den nuværende repræsentationsordning deltog der paa kongressen i 1910 145 repræsentanter, til denne kongres møter 210 repræsentanter, altsaa en økning paa 45 pct.

Repræsentationsreglerne er bygget efter en regresiv skala og begynnder man først at pirke ved det opsatte forholdstal, melder spørsmålet sig straks om den regresive skalas berettigelse i det hele.

Spørsmålet om forandring av repræsentationsordningen var oppe paa sidste kongres, men blev da nedstemt.

Sag-, tomt- og høvleriarbeiderforbundets forslag vil med det nuværende medlemstal skaffe 4 forbund yderligere hver 2 repræsentanter. Den sak er ikke saa stor at den bør bringe hele repræsentationsspørsmålet op igjen i diskussionen.

Fra Norsk trøarbeiderforbund:

Punkt 3. Utgaar.

- 6. Sidste punkt forandres til: Likesaa har sekretariatet forslagsret.
- 11. Hvis formanden eller sekretæren fratræder før funktions-tiden er omme, kan sekretariatet i fællesmøte med forbundsstyrelserne foreta suppleringsvalg, der gjælder til første kongres.
- 13. «Hovedstyret» forandres til sekretariatet.
- 14. «og de av hovedstyrets medlemmer, der ikke er valgt som repræsentanter» utgaar.

Motiver (ad § 4, punkt 3): Man kan hverken indse nytten eller nødvendigheten av, at kongressen er belemret med repræsentanter uten stemmeret og tror uten skade landsorganisationen kan spares for denne utgift.

Ad punkt 6, 11 og 13: Under forutsætning av, at hovedstyret sløifes, opretholdes disse forslag til forandringer.

Ad punkt 14: I henhold til, som foreslaat, at § 4, punkt 3 utgaar.

Fra sekretariatet:

Under henvisning til hvad der er anført under § 5, *Hovedstyret*, foreslaaes punkt 3 saalydende:

3. «De av forbundsstyrene og enkeltvis tilsluttede foreningers bestyrelser (p. 2b og d) valgte repræsentanter er det for perioden efter § 5 punkt 1 valgte repræsentantskap.

I punkterne 6, 11 og 13 forandres ordet «hovedstyret» til «repræsentantskapet».

Punkt 14 forandres overenstemmende med træarbejderforbundets forslag.

Fra *Norsk malerforbund*.

Landsorganisationens love § 4 p. 9 faar følgende tilføielse:

«Likesaa bestemmes diætgodtgjørelsen under reiser i landsorganisationens tjeneste i ind- og utland.»

Almindeligt forslag:

I diætgodtgjørelse erholder landsorganisationens repræsentanter ved kongresser i utlandet eller om ogsaa reisen gjælder andre øie med kr. 9.00 og under reiser i organisationens tjeneste indenlands kr. 6.00 pr. døgn.

Hertil kommer fri reise med 3die klasses jernbane og 2den klasses dampskib samt erstatning for tapt arbejdsfortjeneste.

Kristiania afdeling.

Til § 5. Hovedstyret.

Fra *Norsk træarbejderforbund*:

§ 5. Hovedstyret utgaar helt.

Motiver (ad § 5): Man antar det kun vil være en fordel for organisationen at ophæve en institution, som i vigtige avgjørelser ikke kan ha det nødvendige overblik over forholdene og som derfor er henvist til for manges vedkommende at maatte strø sand paa sekretariatets forelæg.

Paa den maate hovedstyret sammensættes kan det heller ikke til enhver tid ansees som nogen ansvarlig forsamling likeoverfor de enkelte organisationer, idet tilliden til de enkelte medlemmer av hovedstyret kan gjenngaa mange forandringer i løpet av 3 aar.

Det ansvar hovedstyret skulde ha, blir jo ogsaa noget problematisk, naar dets medlemmer kan la være at møte paa kongressen. Den eneste fordel den nuværende ordning har, er at sekretariatet har et skjærbret at dække sig bak, om saa ansees paakrævet.

Man anser forbundsstyrelserne i fællesmøte med sekretariatet som det rette forum til at træffe avgjørelse i viktigere spørsmål og henviser i henhold hertil til de foreslaaede forandringer i § 6.

Hvis hovedstyret besluttes bibeholdt foreslaaes subsidiært:

§ 5. *Hovedstyret.* 1. forandres til: Efter de i § 4 punkt 2 b og d fastsatte regler vælges et hovedstyre.

Repræsentanter til hovedstyret vælges for et aar ad gangen efter hvert aarsmøte i landsorganisationen.

Fra *Norsk arbeidsmandsforbund*.

Efter den erfaring man hittil har havt, har hovedstyret ikke utrettet noget som gjør det eksistensberettiget. Dets virksomhet har væsentlig indskrænket sig til at strø sand paa sekretariatets beslutninger. Men en slik institution har man ikke raad til at holde. Og det som er nytteløst virker til skade. Man vil derfor principalt foreslaa at hovedstyret ophæves og at loven ændres i overensstemmelse hermed.

«Subsidiært, at hovedstyret sammensættes av repræsentanter fra de forskjellige landsdele, f. eks. 11 eller 13.

Sekretariatet har fremdeles adgang at tilkalde de forskjellige forbundsstyre eller forretningsførere til konferance, forsaavidt det skulde ansees ønskelig.»

Dersom den nuværende ordning opretholdes, vil man foreslaa at bare de valgte repræsentanter fra de respektive fagforeninger har stemmeret paa landskongressene. Fagkongressene tæller nu over et halvt hundrede medlemmer før man kommer til de valgte repræsentanter. Med den indskrænkede repræsentationsordning er dette en høist betænkelig og udemokratisk ordning. Det er ingen arbeiderorganisation som har en saa byråkratisk repræsentationsordning som landsorganisationen og en forandring skulde derfor være paakrævet.

Norsk arbeidsmandsforbunds stedlige styre, Tr.hjem.

Fra sekretariatet:

Begge forslag gaar ut paa at ophæve hovedstyret som institution og istedet indsætte forbundsstyrene i fællesmøte som avgjørende instans naar det gjælder vigtigere spørmaal; eller som i subsidiært forslag fra arbeidsmandsforbundets stedl. styre i Trondhjem, «at hovedstyret sammensættes av repræsentanter fra de forskjellige landsdele, f. eks. 11 eller 13.»

Sekretariatet kan ikke anbefale nogen av forslagene saadan som de foreligger.

Det kan naturligvis med nogen ret siges, at hovedstyret ikke er en aktiv institution, som til stadighet har det nødvendige overblik, det kan jo siges om enhver repræsentation, der ikke deltar i det daglige administrative arbeide; men herfra at gaa til ophævelse av det bindeled der er mellem forbundene og sekretariat i kongresperioden er et betænkelig sprang.

Hovedstyret er ikke og har aldrig været et «skjæmbret» for sekretariatet. Dette maa bære sit ansvar for kongressen uavkortet, det er erfaringen hittil og ligger forøvrig i sakens natur.

Hovedstyret skal være forbundenes repræsentation i landsorganisationen mellem kongresserne, i sekretariatet kan jo kun et faatal organisationer faa sin mand ind; det skal kunne gi vigtige avgjørelser et bredere grundlag og være appelinstant i tvist mellem organisationerne.

Et saadant bindeled kan vi likesaalitt undvære som landsorganisationerne i vore broderlande; det gjælder kun om at gjøre ordningen saa tilfredsstillende som mulig.

De foreslaaede ordninger kan ikke siges et by nogen forbedring.

Den distriktvisve repræsentation har ingen rot i en centralorganisation bygget paa *landsforbund*. Repræsentanterne har ingen organisation at støtte sig til og de kan vel ikke i større grad end de nuværende hovedstyremedlemmer ha det «nødvendige overblik».

At forbundsstyrene i fællesmøte med sekretariatet skal træffe

de viktigere avgjørelser og saaledes fungere som et hovedstyre, blir et stort apparat.

Vi har nu 25 forbund, foruten enkeltstaaende foreninger. Styrrerne tæller fra 5 til 11 mand, siger vi 7 i gjennemsnit, blir det en forsamling paa 175 personer, dertil da sekretariatet. Det blir en stor forsamling at faa sammen paa kort varsel til at diskutere konfliktssituationer eller indre tvistspørsmaal.

Kunde man dermed vinde mer i samhörighet og fælles ansvar mellem forbundene, saa burde ikke ordningen i sig selv avskrække; men det er vor opfatning, at vi naar ikke frem til noget andet og bedre end det vi har ad den vei.

Samarbeidet mellem forbundene og landsorganisationen er i det store hele tilfredsstillende, men kan man ved lovbestemmelser faa det bedre utformet, bør det ske. Under nærmere henvisning til § 8, hvor sekretariatet vil opta træarbeiderforbundets forslag til forandring, vil vi her foreslaa, at hovedstyret ombyttes med et *repræsentantskap*, der vælges efter samme skala som i § 4, punkt 2 b nævne Disse repræsentanter vælges av og inden vedkommende organisations styre umiddelbart efter hver landskongres.

Uttræder en repræsentant av sin organisations styre, har dette straks at vælge en ny. Disse repræsentanter møter paa kongressen som forbundsstyrrernes repræsentanter som i § 4, punkt 2 b bestemt.

Istedetfor et hovedstyre bestaaende av bestemte personer valgte paa 3 aar, der har at fungere selv om de i mellemtiden er traadt ut av aktiv organisationsvirksomhet, blir det nu repræsentanter for de til enhver tid fungerende styrrer, der træder i virksomhet; her-ved skulde et noksaa berettiget ankepunkt mot det nuværende hovedstyre bli avhjulpet.

Det skulde bli en nøiere forbindelse mellem forbundsstyrrer og sekretariat, altsaa rent organisationsmæssig, hvorimot den enkelte persons forhold kan bli forrykket ved nyvalg i perioden. Herav følger, at den i § 4 punkt 3 givne adgang for hovedstyrrermedlemmer til at møte ved kongressen uten at være valgt bortfalder.

Organisationsledelsen skulde da bli saaledes:

Sekretariatet, der har den daglige ansvarlige ledelse og avgjør ifølge lovene alle foreliggende saker.

Repræsentantskapet, der i kongresperioden hvert aar behandler beretning og regnskap og iøvrigt enhver sak som forbund eller sekretariat i medhold av lovene forlanger forelagt for den, og endelig *kongressen*, som den høieste myndighet overfor hvem sekretariatet staar til ansvar.

Overensstemmende hermed foreslaar sekretariatet § 5 forandret saaledes:

§ 5. *Repræsentantskapet.*

1. Straks efter sidste kongres vælger styrrerne for de tilsuttede forbund og enkeltvis tilsluttede foreninger efter regler som i § 4, punkt 2 b og d fastsat, medlemmer av repræsentantskapet. Valget gjælder for kongresperioden, forsaavidt ikke vedkommende

forinden uttræder av vedkommende organisations styre; i saa tilfælde har styret straks at vælge en ny.

Meddelelse om valgte repræsentanter tilstilles straks sekretariatet.

Repræsentantantallet skal til enhver tid være overensstemmende med repræsentationsreglerne i § 4, punkt 2 b.

2. Repræsentantskapet holder møter sammen med sekretariatet saa ofte sekretariatet eller et forbunds styre forlanger det.

Repræsentantskapet behandler alle saker som i henhold til lovene henvises dit og er saaledes landsorganisationens øverste myndighet mellem kongresserne.

I punkt 3 og 4 forandres «hovedstyret» og «hovedstyremøterne» til henholdsvis «repræsentantskapet» og «repræsentantskapmøterne».

Til § 6. Sekretariatet.

Fra *Norsk trøarbeiderforbund.*

Punkt 1. «og hovedstyrets» utgaar.

— 4. «eller hovedstyre» utgaar.

— 5. forandres til at lyde: I særlig vigtige spørsmål skal sekretariatet raadføre sig med forbundstyrelserne, eller ved fællesmøte med samme avgjøre saken. Saadan møter kan indkaldes med kortest mulig varsel.

Som nye punkter foreslaaes:

— 6. Mulige reise- eller diætgodtgjørelser ved disse møter utredes av landsorganisationen.

— 7. Landsorganisationens formand leder møterne, forsaavidt møtet ikke anderledes beslutter.

Fra *sekretariatet:*

Under henvisning til hvad der er anført foran under § 5, foreslaaes at i punkt 1, 4 og 5 forandres ordet «hovedstyret» til «repræsentantskapet.» Trøarbeiderforbundets forslag til nye punkter 6 og 7 bortfalder hvis sekretariats forslag til § 5 vedtas.

Til § 8. Godkjendelse og ledelse av konflikter.

Fra *Norsk trøarbeiderforbund:*

Punkt 5. Andet avsnit forandres til: Forøvrig har sekretariatet ret til naarsomhelst at skride ind for ved direkte forhandling med arbeidskjøperne at søke en opstaat konflikt bilagt eller endog hævet, hvis det er nødvendig, dog ikke før vedkommende hovedorganisationers styrer, som konflikten angaar, i fællesmøte med sekretariatet har fattet beslutning herom.

— 7. forandres til: Opnaaes der ikke enighet mellem sekretariatet og vedkommende organisationer om godkjendelse eller utvidelse av en konflikt, kan saken forlanges forelagt et fællesmøte mellem sekretariatet og forbundsstyrelserne til endelig avgjørelse.

Punkt 8. forandres til: Under konflikter eller arbejdsstansninger som angaar flere organisationer skal ingen enkelt organisation træffe nogen endelig avgjørelse med arbejdskjøperne uten sekretariatets godkjendelse, heller ikke maa under nogen konflikt eller arbejdsstans meddelelser av nogen art tilflytte pressen uten efter samraad med sekretariatet.

Motiver (ad § 8, punkt 5): De organisationer en konflikt angaar skulde ha ret til at være med og avgjøre om en konflikt skal hæves, og mener man det vil forebygge endel av den misnøie, som hersker ved sekretariatets nuværende myndighet og som tildels har gjort sig gjældende ved hævelse av konflikter mot de interesserte parters vilje.

Ad punkt 7: Forbundsstyrelserne skulde ansees at være likesaa kompetente til at avgjøre en mulig dissens i slike tilfælder som et hovedstyre, og da det maa forutsættes, at det kun blir i sjeldne tilfælder, skulde det ikke forårsake mere praktiske vanskeligheter end ved sammenkaldelse av hovedstyret.

Ad punkt 8: Naar en konflikt omfatter flere organisationer, mener man det virker svækkende for et godt resultat, at den ene organisation vedtar en overenskomst eller lar avstemningsresultater i avdelingene offentliggjøre, før der kan træffes endelig avgjørelse for alle som er interessert i konflikten.

§ 8, punkt 4, faar følgende form: Opnaaes der ikke enighet mellem sekretariatet og vedkommende organisationer om godkjendelse eller utvidelse av en konflikt, kan saken forlanges forelagt for hovedstyret til endelig avgjørelse.

Et forbund kan ikke dikteres at avslutte en begyndt konflikt, men kan fortsætte den paa egen risiko, hvis landsorganisationen med hovedstyrets godkjendelse ophæver understøttelsen.

Motivering: Det har vakt misnøie, at den enkelte organisation er blit tvungen til at avslutte en konflikt eller vedta et daarlig resultat trods det av organisationen er forkastet og menes der, at naar et forbunds styre er enig med angjældende medlemmer i, at konflikten bør fortsættes, skal dette kunne ske.

Bygningssnekkernes fagforening, Kristiania.

Sarpsborg og omegns træarbejderforening.

Fra Norsk jern- og metalarbejderforbund:

Forbundene gives større handlefrihet i avgjørelse og ledelse av konflikter.

Motiver: Vedtagelsen av dette forslag har til hensigt at forhindre:

1. At sekretariatet prolongerer en overenskomsts utløpstid uten at vedkommende organisation, for hvilken overenskomsten gjælder, er enig heri.
2. At sekretariatet foranstalter fælles votering over overenskomst ved bedrifter som omfattes av flere forbund.
3. At sekretariatet skal øve press eller tvinge en organisation til at godkjende en overenskomst naar flertallet av de hvem overenskomsten berører samt vedkommende organisations hovedledelse er mot saadan godkjendelse.

§ 8, punkt 9: «Arbejdsstansninger maa ikke iverksættes før forhandlinger er forsøkt.

Heller ikke maa noget foretages der strider mot indgaaede overenskomster.»

«Naar avdelingen har strøket forliksmægling eller voldgift, er det fordi den finder at der mellem en tarifs opsigelse og til dens utløp er tid nok til at forhandle paa, og i tilfælde av disses stranding at gaa til kamp naar tiden blir. Man finder nemlig den taktik at arbeide under forhandlinger er at skade sig selv og hjelpe arbeidsgiverne til at faa utført det mest presserende arbeide.»

Samme paragraf, punkt 10: «Ved overenskomsters revision eller andre forhandlinger skal vedkommende fag som disse vedrører være representert under hele forhandlingerne indtil disse er tilendebragt, hvadenten disse er tilsluttet noget forbund eller ikke.

Gjælder forhandlingerne flere fag, vælger disse en representant hver.»

«Avdelingen finder at to mand ikke kan ha innsigt eller være kompetente til at bedømme de forskjellige under konflikt værende faggrupper og finder derfor at hvert fag bør være representert med en representant hver.»

Oversendes uten bemerkning.

Avd. 44. Blikkenslagernes forening, Kristiania.

Fra sekretariatet:

Til § 8 er indkommet forskjellige forslag.

Fra Træarbeiderforbundet angaaende punkterne 5, 7 og 8. Sekretariatet anbefaler de foreslaaede forandringer til punkt 5 og 8.

Det har selvsagt bestandigt været anledning til fællesmøter mellem forbundsstyrer og sekretariat i konfliktsspørsmal og saadanne har ogsaa været holdt, men det sedvanlige er at forbundene kun har ønsket sig repræsenteret i sekretariatet ved 1 eller flere mand. Forbundsstyrerne har som den nuværende lov bestemmer bestandig været forespurgt, men det tør være en fordel at fastslaa den mundtlige raadslagning, istedetfor den skriftlige forespørgsel i saadanne saker.

At man under punkt 8 yderligere utformer kravene om gjensidig hensyntagen under konflikter er naturligt. Den nye paragraf fastslaaer kun hvad der i praksis bør gi sig selv.

Overenstemmende med hvad der er foreslaaet under § 5 blir punkt 7 at bibeholde med den forandring at ordet «Hovedstyre» ombyttes med «repræsentantskap.»

Til samme paragraf punkt 9 har Blikkenslagernes forening foreslaaet strøket ordene «forliksmægling eller voldgift.» Av forslagetes motivering fremgaar at paragrafen er misforstaaet, idet der tænkes paa interessetvister ved en overenskomsts opsigelse eller fornøelse.

Nævnte ledd i paragraffen tar imidlertid sigte paa retstvister.

Om disse ting skal der efter kongresbeslutninger saavel i 1907 og 1910 være bestemmelser i selve overenskomsterne. Sekretariatet foreslaar at der mellem ordene «forhandling, forliksmægling» indflettes — «og under retstvister.»

De foreslaaede forandringer til punkt 4 og punkt 10 kan ikke anbefales.

Det første vil bryte enhver organisationsmæssig plan i lønskampen og kan føre organisationen i sin helhet ut i forhold, hvis rækkevidde er umulig at forutsi.

Det sidste forslag berører forhold der ikke kan lovfæstes, her maa man ordne sig slik som praktiske forhold tilsier.

De fra Norsk jern- og metalarbeiderforbund gjorde bemerkninger er ikke opsat i lovtekst.

Uten her at indgaa paa de enkelte punkter vil vi henvide til hvad foran er anført om organisationens ledelse og struktur. I nogen grad skulde vel den foreslaaede forandring til punkt 5 gi forbundsstyrene større adgang til at øve indflydelse under vanskelige konfliktsituationer.

Til § 9. Understøttelse under streiker og lockouter.

Fra Norsk jern- og metalarbeiderforbund:

§ 9, punkt 4: Tallene 1.00 og 0.50 forandres til 0.70 og 0.35. Andet avsnit utgaaer.

Motiver (til forbundets forslag ang. § 2, punkt 5 og § 9, p. 4): Ved vort sidst avholdte landsmøte 24.—29. juni 1912 blev der under behandlingen av et inkommet forslag om forbundets utmeldelse av landsorganisationen vedtat følgende forslag, som vi her ved tillater os at fremsætte til behandling av kongressen:

1. At understøttelsen nedsættes til høist 5 kroner pr. medlem pr. uke.
2. At de enkelte forbund forhøier sin streikekontingent, saaledes at denne kommer paa høide med hvad vore medlemmer betaler.
3. At forbundene gives større handlefrihet i avgjørelse og ledelse av konflikter.

Hensigten med forslaget punkt 1, nedsættelse av landsorganisationens aidrag i konflikttilfælder, er at paalægge de tilsluttede organisationer et større ansvar ved planlæggelsen av sine forskjellige operationer som kan ha arbeidsnedlæggelse tilfølge.

Vi mener det er en uheldig fremgangsmaate at iverksætte arbeidsnedlæggelser med større eller mindre omfang under den forutsætning at landsorganisationen klarer forpligtelserne ved det store streikebidrag den yder.

Organisationernes egen streikeforsikring skal være deres væsentligste ryggestød under konflikter, men medlemmernes følelse herav vil uvilkaarlig slappes ved det store streikebidrag landsorganisationen nu yder. Dette vil særlig være tilfældet med de organisationer som har liten streikekontingent, hvorav det meste gaaer til landsorganisationen.

Som forholdet nu er, vil det tilfælde kunne indtræffe, at i større konflikter som væsentlig rammer de organisationer som har en stor streikekontingent, maa landsorganisationens bidrag nedsættes. Til mindre konflikter derimot, som væsentlig rammer organisationer med mindre kontingent, vil der kunne utbetales det største understøttelsesbeløp fra landsorganisationen. Medlemmerne i de sidstnævnte organisationer vil saaledes kunne erholde større understøttelse pr. medlem av den fælles kasse end medlemmerne i de førstnævnte organisationer, tiltrods for at ydelseerne til den fælles kasse er lik for alle medlemmer.

Et eksempel herpaa er mindre og lokale konflikter, hvor som regel de medlemmer som betaler den høieste streikekontingent er i arbeide. Landsorganisationen yder fuld understøttelse og det spiller derfor ingen rolle for vedkommende organisation om den selv kunde holde konflikten gaaende. For saalænge de fleste medlemmer er i arbeide kan landsorganisationen magte at

betale. Konflikten kan da let bli gaaende længe og det tilfælde kan indtræffe at arbejdsgiverne for at fremskynde en løsning, dekreterer lockout av større dimensioner. Og landsorganisationen er da øieblikkelig nødsaget til at nedsætte understøttelsen, saavel til de oprindelig streikende som til de lockoutede, samtidig som ekstrakontingent maa utlignes paa de som fremdeles staar i arbeide.

Det uretfærdige i denne ordning er indlysende, idet det som oftest er de høiest betalende medlemmer som faar den laveste understøttelse.

Ved at understøttelsen nedsættes som av os foreslaat, vil man opnaa en retfærdigere ordning, idet landsorganisationen da formentlig vil kunne yde den i loven fastsatte understøttelse, og saavel bidragene som ydelserne blir da mere ensartet for alle medlemmer.

Organisationer med forholdsvis liten streikekontingent vil derved være tvungne til at forhøie den. Og dette er efter vor mening absolut nødvendig og vil uten tvil bli til gagn for bevægelsen. Naar byrderne er like saa bør man ogsaa ha samme rettigheter. Ikke bare paa papiret, men ogsaa i virkeligheten.

I henhold til disse betragtninger besluttet ogsaa vort landsmøte at foreslaa for landsorganisationens kongres, at samtidig som understøttelsen blev nedsat, skulde ogsaa de tilsluttede organisationer forhøie sin streikekontingent saaledes at den kom paa høide med hvad vort forbunds medlemmer betaler.

En høi streikekontingent er en absolut livsbetingelse for en moderne kamporganisation.

En fagorganisation skal ikke i altfor sterk grad bygge paa sine organiserte kampfællers offervillighet, men i første række paa sin egen styrke. Denne tanke sees da ogsaa mere og mere at vinde indpas blandt de fagorganiserte arbeidere her i landet, idet streikekontingenten i aarenes løp har været i stadig stigende.

Ved utgangen av 1912 var der av landsorganisationens medlemmer 38962 heltbetalende og 4692 halvtbetalende som betaler henholdsvis kr. 13.50 og kr. 4.80 og derover i streikekontingent. Og 17175 medlemmer helt- og halvtbetalende som betalte en lavere kontingent.

Naar den nuværende lovbefalte minimumskontingent er kr. 7,20 for heltbetalende og kr. 3.60 for halvtbetalende, saa skulde det ikke synes at være nogen uoverkommelig hindring for nogen organisation at flytte denne grænse op til kr. 13.50 for helt- og kr. 4.80 for halvtbetalende. En forøkelse av henholdsvis kr. 6.30 og kr. 1.20.

Dette er differansen paa papiret. I virkeligheten vil den jo ikke bli saa stor paa langt nær, idet ogsaa de fleste av disse organisationer betaler mere end dette beløp. Enkelte staar endog like op til den av vort forbund foreslaaede grænse.

Fra sekretariatet:

Som bekjendt var understøttelsen fra landsorganisationen indtil 1907 8 kr. pr. uke for helt- og 4 kr. for halvtbetalende medlem. Kongressen 1907 nedsatte beløpet til det nuværende 1 kr. pr. dag (7 kr. pr. uke) for heltbetalende og 50 øre for halvtbetalende. Denne beslutning vedtoges med 139 mot 111 stemmer.

Jern- og metalarbeiderforbundets styre foreslaar nu, at dette beløp yderligere skal nedsættes til henholdsvis 70 øre og 35 øre pr. dag (4.90 og 2.45 pr. uke).

Sekretariatet er enig med Jern- og metalarbeiderforbundet naar det anfører, at det er en uheldig fremgangsmaate at arbeidsnedlæggelser iverksættes av organisationer utelukkende i tillid til bidraget fra landsorganisationen. Og det er sekretariatets opfatning, at der bør være et vel avpasset forhold mellem de ydelser som fællesorganisa-

tionen gir og hvad vedkommende organisation selv bærer, saaledes at ansvaret i første række føles av vedkommende organisation. Denne opfatning har ogsaa faat sit uttryk i sekretariatets foranstaaende forslag til høiere kontingent til streikefond.

Sekretariatet er saaledes enig med Jern- og metalarbejderforbundet i, at den organisation som gaar til kamp for et krav selvfølgelig i første række maa ha forpligtelse til økonomisk at ha skapt den nødvendige basis for at kampen kan føres. Men man kan ikke indrømme, at det bidrag som nu ydes av landsorganisationen er saa stort, at de forhold som forbundet frygter vil indtræffe. Man maa erindre, at da beløpet i 1907 fastsattes var prisen paa livsfornødenheter billigere end nu. Under disse forhold har flere organisationer maattet forhøie streikeunderstøttelsen, og det er et spørsmal om ikke alle forbund blir nødt til at ta streikeunderstøttelsen op til revision. Sekretariatet tror derfor, at det nuværende beløp er fornuftig avpasset, naar hensyn tages til alle sider.

Naar forbundet i sin motivering omtaler det uretfærdige i, at enkelte organisationer kan komme i den stilling, at bidraget fra landsorganisationen blir lavere end lovbestemt fordi arbeidsgiverne kan lave storlockout, saa skal dertil anføres, at saadanne tilfælder kan komme til at ramme alle organisationer. Men understøttelsens størrelse kan ikke baseres paa de forhold som hersker under en storlockout. Siden 1907 har der været mange og meget store kampe her i landet, men det har kun hændt en eneste gang at landsorganisationen nedsatte bidraget og det var under storlockouten i 1911. Men denne lockout var ogsaa efter norske forhold gigantisk, og den førtes i alt væsentlig ved hjælp av egne midler, idet forholdene i utlandet ikke var gunstige for større bidrag.

Sekretariatet vil derfor anbefale kongressen at bli staaende ved det nuværende beløp, likesom man heller ikke kan anbefale forslaget om at stryke bestemmelsen i andet avsnit om, at organisationer som har 40 pct. i kamp samtidig kan faa et bidrag av 8 og 4 kr. pr. uke, hvis der er tilstrækkelig penger dertil.

Dagsordenens punkt 5. Mægling og voldgift i arbeidstvister.

Kongressen 1910 vedtok følgende: Spørsmålet om offentlig mægling og voldgift i arbeidstvistigheter utsættes til næste kongres. Indeværende kongres vælger en komite paa 11 medlemmer, som sammen med sekretariatet og hovedstyret optar saken til behandling forsaa vidt der i kongresperioden skulde fremkomme kongelig proposition i saken. Resultatet oversendes de tilsluttede organisationer til uttalelse.

Fra sekretariatet:

Med hensyn til hvad der videre er passert i denne sak, og de beslutninger som er fattet, henvises til beretningen for 1912, side 2 og flg.

Da den nye venstreregjering kom til roret blev høires forslag

tat tilbake og der bebudedes et lovforslag, som ogsaa skulde indeholde bestemmelser om tvungen voldgift i interessetvister mellem arbeidere og arbeidsgivere.

Fredag 28. febr. sidstl. holdtes et møte i Kristiania av samtlige forbundsstyrer og sekretariatet. Møtet gav sekretariatet sin tilslutning i, at hvis der fra regjeringens side skulde fremkomme et lovforslag, som indeholder bestemmelser om tvungen voldgift i interessetvister eller bestemmelser om tvungen mægling og voldgift, som i sine virkninger kan sidestilles med streikeforbud — da at bekjempe dette paa det kraftigste. Endelig vedtok møtet følgende resolution, som er oversendt regjering og storting:

«I anledning den av regjeringen bebudede proposition til lov om arbeidstvister, uttaler møte av landsorganisationens hovedstyre og samtlige forbundsstyrer repræsenterende 61,000 fagligt organiserte arbeidere, sin enstemmige tilslutning til de av landsorganisationens konferanse ifjor hævdede krav til en eventuel lovgivning om arbeidstvister. I et saa vanskelig og uprøvet lovgivningsarbeide finder møtet, at regjering og storting maa gaa frem med den største varsomhet, og den av fagkonferansen anbefalte offentlige forliksinstitution tilfredsstiller de krav paa offentlig mægling som er fremsat, samtidig som den bevarer den nødvendige frihet for organisationen.

Møtet gjentar fagkonferansens tidligere henstilling til stortinget om at gi arbeiderorganisationen anledning til at uttale sig om saadanne lovforslag før de behandles og henviser til at landsorganisationens kongres avholdes i juni dette aar.»

Et cirkulære blev sendt samtlige fagforeninger med anmodning om at protestere mot loven, likesom protestlister blev omsendt til personlig underskrift. Disse lister er nu oversendt stortinget i et antal av over 60,000. En mængde møter er avholdt og protest-resolutioner er indsendt til stortinget.

Det viste sig nemlig, at venstre regjeringens forslag i alt væsentlig opretholdt den tidligere proposition ang. opprettelse av en *arbeidsret* og *tvungen mægling* og at den videre foreslaar, at regjeringen med stortingets samtykke kan paabyde *tvungen voldgift* ogsaa i interessetvister, naar samfundsmæssige hensyn kræver det.

Sammen med Norsk arbeidsgiverforenings centralstyre har sekretariatet under 3. mai indsendt en fornyet henvendelse til stortinget om at utsætte lovens behandling.

Samtidig har sekretariatet valgt Rich. Hansen, Arnt Aamodt og Ole O. Lian til sammen med 3 repræsentanter for arbeidsgiverforeningen at søke utarbeidet et forslag til mæglingsinstitution og avgjørelse av retstvister.

Dagsordenens punkt 6. Lov om foreningsret.

Fra sekretariatet:

I november 1911 utkom 2den del av den departementale komites arbeide: «Utredning av spørsmålet om beskyttelse av foreningsfriheten og arbeidets frihet». Utredningen har været omsendt til samtlige fagforeninger.

Utredningen inneholder først en historisk oversigt over tidligere krav og forslag ang. foreningsretten. Der vil paa kongressen ganske kort bli redegjort herfor.

Komiteen har delt sig i flere fraksjoner. Et flertal (Solnørdal, Myrvang og Lian) foreslaar lov til beskyttelse av foreningsretten saalydende:

Med bøter straffes arbeidsgiver, som hindrer en arbeider

1. fra at oprette eller delta i opprettelsen av en fagforening eller at indtræde i eller vedbli som medlem av en saadan,
2. fra utenfor arbeidstiden at delta i fagforeningsmøter eller at optræde i disse møter eller handle i fagforeningsanliggender efter egen fri overbevisning, forsaavidt saadant søkes opnaadd:
 - a. ved at opstille unndladelse av nogen ovennævnt handling som betingelse for at avslutte arbeidsavtale,
 - b. ved at opstille unndladelse av nogen ovennævnt handling som betingelse for at indgaa paa bedre løns- eller arbeidsvilkaar,
 - c. ved at opsi eller avskedige arbeidere eller true dermed,
 - d. ved at uttale, at der er givet eller vil tilbydes arbeidere, som ikke er medlem av fagforening, bedre lønsvilkaar, end der under like vilkaar vil gives medlemmer av fagforeninger,

Som arbeidsgiver betragtes ogsaa enhver som handler paa en saadans vegne.

Komiteens medlem, dr. *Einarsen*, kan «under hensyntagen paa den ene side til de store praktiske og principielle betænkeligheter, som knytter sig ogsaa til de av flertallet foreslaaede straffebestemmelser og paa den anden side til, at saadanne straffebestemmelser nu ikke længere kan sies at være i nogen særlig grad paakrævet,» ikke slutte sig til flertallets forslag.

Komiteens medlem, brukseier *Myhre*, fraraader paa det bestemteste, at der i vort land fastsættes nogen lov til beskyttelse av arbeidernes foreningsret.

I motsætning hertil foreslaar hr. *Myhre* at der vedtas bestemmelser til beskyttelse av de uorganiserte eller «arbeidets frihet» som det heter.

Dette forslag har faat følgende form:

«Med bøter eller hefte indtil et aar straffes den, som bevirker eller søker at bevirke, at nogen taper eller opgir sit arbeide eller hindres fra at søke eller faa arbeide, eller som medvirker hertil, forsaavidt saadant søkes opnaadd:

- a. Ved at iverksætte eller delta i arbeidsstansning, fordi nogen paa vedkommende arbeidssted ikke er medlem av en fagforening, ikke har efterkommet en saadan beslutning eller under en konflikt har unndlatt at stille sig solidarisk med andre arbeidere.
- b. Ved at forfølge eller forulempe nogen ved paatrængende eller demonstrerende adfærd eller ved at true med tilføielse av skade eller tap i arbeidsforhold, fordi han arbeider eller søker arbeide ved en bedrift, hvor der er konflikt.

Paa samme maate straffes den, som offentliggjør med eller uten tilføielse nogens navn, fordi han ikke har staat solidarisk med andre arbeidere under en konflikt, eller som medvirker hertil.»

Dagsordenens punkt 7. Folkets hus fond.

Paa Det norske arbeiderpartis landsmøte i Stavanger 1912 vedtoges enstemmig følgende forslag:

«Centralstyret anmodes om at søke opnaadd saadanne ændringer i Den fagl. landsorganisations Folkets hus fond, at ogsaa politiske partiforeninger kan erholde fondets støtte.

Landsmøtet opfordrer paa det kraftigste alle partiforeninger til efter centralstyrets nærmere bestemmelse at skaffe bidrag svarende til et bestemt beløb for hvert medlem til fondet, som forutsættes ordnet fælles for den faglige og politiske organisation.»

I henhold til denne beslutning skal man herved tillate sig at anmode det ærede sekretariat om at søke foranlediget, at landsorganisationens kongres gir sin tilslutning til saadanne ændringer i Folkets hus-fondets statutter som her omhandlet.

Det norske arbeiderpartis centralstyre.

Fra sekretariatet:

I forbindelse med beslutningen paa siste kongres om oprettelse av Folkets hus fond vedtoges ogsaa følgende: «Av fondets midler ydes fra 1912 av laan til fuldførelse av eller til dækkelse av forfalden gjæld paa allerede opførte forsamlingsbygninger *der eies av fagforeningerne*. Overenstemmende hermed blev § 3 i love for Folkets hus fond opsat saaledes:

«Laan kan kun bevilges til Folkets hus foretagender, der eies eller bygges av en forening eller en sammenslutning av foreninger tilsluttet Arb. fagl. landsorganisation.»

Sekretariatet er opmerksom paa at denne lovbestemmelse ikke er heldig.

De organisationer som ordner med Folkets hus paa de forskjellige steder er de stedlige fællesorganisationer — samvirkende fagforeninger eller stedlige arbeiderpartier.

Disse bestaar i overveiende grad av fagforeninger tilsluttet landsorganisationen, men staar ikke som fællesorganisation i det forhold til landsorganisationen at de kan optræde som laantager.

Det er fagforeningerne som maa gjøre det og lave ofte en for anledningen kunstig sammenslutning.

For at avpasse loven efter de naturlige forhold som er tilstede, foreslaaes § 3 saalydende:

«Laan kan kun bevilges til Folkets hus foretagender der eies eller bygges av en fagforening eller en sammenslutning av faglige og politiske foreninger tilsluttet Arb. fagl. landsorganisation og Det norske arbeiderparti.»

Dagsordenens punkt 8. „Meddelsesbladet“.

Kongressen 1910 vedtok følgende:

«Da spørmaalet angaaende utvidelse av «Meddelelsesbladet» i høi grad berører de av organisationerne utgivne fagblade, beslutter kongressen:

Saken oversendes de tilsluttede organisationer til uttalelse. Resultatet herav forelægges næste kongres.»

Fra sekretariatet:

I anledning spørmaalet om inndragning av fagbladene har sekretariatet henvendt sig til samtlige forbund med forespørsel om deres stilling til dette.

20 av forbundene har sendt svar. Av disse har 13 bestemt uttalt sig mot at inndra fagbladene, 1 forbund vil ikke uttale sig og 6 forbund er enig i et fællesblad.

Selv om altsaa flertallet av forbundene saaledes er imot at inndra sine fagblade, saa stiller forholdet sig anderledes, naar spørmaalet dreier sig om hvorvidt «Meddelelsesbladet» bør tilstilles samtlige medlemmer og ikke som nu kun til styremedlemmer. Saavidd det fremgaar av de mottagne skrivelser er det kun 2 forbund, som direkte har uttalt sig *mot* en saadan ordning, mens de fleste uttaler sin sympati herfor, uten derfor at kunne anbefale inndragning av sine fagblade.

Sekretariatet har foretat en beregning over de utgifter, som vil bli en følge av at bladet tilstilles samtlige medlemmer.

Til grund for beregningen er lagt det nuværende format, 16 sider, men trykt i et antal saa alle medlemmer kan faa bladet. Man har her regnet med 70,000 eksplr.

Utgifterne vilde da stille sig saaledes:

Sats, trykning, papir etc. av 70,000 eksplr. pr. nr. kr. 1350	
pr. aar 12 nr.	kr. 16,200
Redaktion, porto, ekspedition	» 4,400

Kr. 20,600

Bladet skulde da trykkes paa rotationspresse, men paa godt papir som nu. Ved at trykke bladet paa samme sort papir, som benyttes i «Social-Demokraten» vilde der kunne indspares et aarlig beløp av 5400 kr., saaledes at den aarlige utgift vilde andra til 15,200 kr. Utgiften ved Meddelelsesbladet har i 1912 utgjort kr. 3305.10.

Sekretariatet vil slutte sig til hvad der var foreslaat til forrige kongres, at «Meddelelsesbladet» utgaar til alle landsorganisationens medlemmer. De med denne utvidelse forbundne utgifter vil være overkommelige, og den store fordel vil være naaet, at der blir et direkte bindeled mellem landsorganisationens medlemmer. Hvilken betydning dette vil ha i agitatorisk henseende, og særlig som en effektiv befordre av samarbeidet mellom de forskjellige fag og industri, er det vel unødvendig her at gaa nærmere ind paa.

Hvis man vælger det dyreste alternativ med godt papir blir merutgiften pr. aar ca. 17,000 kr. Fordelt paa 60,000 medlemmer blir det ca. 28 øre paa hvert medlem pr. aar.

I henhold til foranstaaende vil sekretariatet foreslaa:

Meddelelsesbladet utkommer fra 1. jan. 1914 i 16-sidigt format trykt paa godt papir og omsendes til landsorganisationens samtlige medlemmer. Fordelingen sker gjennom avdelingerne.

Dagsordenens punkt 9. Skandinavisk streikeforsikring.

Fra sekretariatet:

Paa den svenske landsorganisations kongres i 1909 vedtoges enstemmig en beslutning om at landssekretariatet skulde undersøke mulighetene for en fastere forbindelse landsorganisationerne imellem med hensyn til understøttelse under konflikter.

I den anledning holdtes efter forslag fra Sverige en konferanse i Gøteborg den 3. og 4. mars sidstl. mellem repræsentanter for de faglige landsorganisationer i Sverige, Danmark og Norge.

Følgende deltok i møtet: *Sverige*: Herm. Lindqvist, E. Söderberg, A. Thorberg, Charles Lindley, Janne Jönsson. *Danmark*: C. F. Madsen, J. A. Hanssen, P. Lyngsie, Th. Stauning, P. Hvidtfeldt. *Norge*: Ole O. Lian, Sverre Iversen, Rich. Hansen, P. Aarøe, J. Borgen.

Efter en længere diskussion, hvorefter hvert lands repræsentanter utarbeidet et forslag til uttalelse, blev der nedsat et utvalg, bestaaende av Herman Lindqvist, C. F. Madsen og Ole O. Lian, som fik i oppdrag at søke sammenarbeidet de 3 forslag. Resultatet av dette arbeide blev følgende resolution, som vedtoges enstemmig:

I spørsmålet om bestemmelser angaaende gjensidig understøttelse mellem landsorganisationerne under større konflikter vedtar konferansen følgende uttalelse:

Det er konferansens opfatning, at den stadig sterkere centralisering av kapitalmagten og arbeidsgiverorganisationerne, i høiere grad end nogensinde kræver, at den faglige organisations enhet bevares og styrkes.

De store kampe, som fagorganisationerne i de resp. lande har maattet utkjæmpe paa grund av arbeidsgivernes lockouter, viser hvor paatrængende nødvendig det er for de organiserte arbeidere i første række at utvikle det nationale samarbeide ved styrkelse av forbundsorganisationerne og de faglige landsorganisationer, og videre at utvikle samarbeidet til at omfatte ogsaa gjensidighetsforbindelser mellem landsorganisationerne om understøttelse ved større konflikter.

Fagforbundene har allerede begyndt et saadant samarbeide, som er særlig utviklet mellem de forskjellige forbund i Skandinavien, men ogsaa strækker sig til andre lande. Det er konferansens opfatning, at virksomheten bør fortsættes i denne retning.

Ved opprettelse av overenskomst mellem forbundene bør det iagttages, at disse blir avfattet saa likelydende som mulig, og bør saadanne faste forbindelser ikke indgaaes med broderforbund, som ikke tilhører landsorganisation i sit eget land. Disse overenskomster maa ikke i nogen henseende staa hindrende for utnyttelsen av landsorganisationernes gjensidighetsforbindelser.

For imidlertid at gjøre det internationale samarbeide i størst mulig grad frugtbringende, bør der arbeides for opprettelse av gjensidighetsforbindelser mellem landsorganisationerne — særlig i Skandinavien.

Konferansen anbefaler derfor til vedtagelse følgende bestemmelser:

Naar der inden et av de skandinaviske lande utbryter konflikt av saa stort omfang, at over 20 pct. av landsorganisationens medlemstal er i kamp, er de øvrige landsorganisationer pligtige at understøtte den som er i strid, hvis ikke konflikter i eget land umuliggjør dette.

Understøttelse ydes først fra og med den tredje uke efter konfliktens utbrud, og har den landsorganisation som fører striden, selv at svare for understøttelsen de første 14 dage.

For understøttelsens indbetaling maa der i landsorganisationens love

indtages bestemmelse om ret for sekretariatet til at paalægge ekstrakontingent op til et beløb av 50 øre pr. uke og medlem.

Naar der er fare for utbrud av en større kamp, bør vedkommende sekretariat holde de andre sekretariater vel underrettet om forholdene, og der bør i den hensigt avholdes konferanser mellem repræsentanter for de resp. sekretariater. Efterat striden er utbrudt skal landsorganisationerne, saalænge den paagaar, erholde fortløpende opgaver over konfliktens stilling og øvrige forhold vedrørende denne.

Konferansen opfordrer tilslut landsorganisationerne i de respektive lande til paa førstkommende kongres eller generalforsamling at opta ovenstaaende til behandling for endelig godkjendelse.»

Dette forslag har været oppe til behandling paa de faglige landskongresser i Finland, Sverige og Danmark.

Den *finske* landsorganisations kongres i 1912 sluttede sig enstemmig til forslaget.

Paa den *svenske* landsorganisations kongres samme aar vedtoges forslaget med følgende tillæg: «Fagforbund, som har forbindelse med tilsvarende forbund i utlandet, fritages for bidrag til landsorganisationen i den tid forbundet maa yde eget bidrag i henhold til indgaaede overenskomster.»

De samvirkende fagforbund i Danmark vedtok paa sin generalforsamling iaar følgende:

«Generalforsamlingen tiltræder det av Gøteborgkonferencen stillede forslag angaaende gjensidighet mellem de skandinaviske lande under konflikter, dog saaledes at den obligatoriske understøttelse først ydes efter at 30 pct. av en landsorganisations medlemmer har været i kamp i 3 uker, og kun saafremt den paagjældende organisations ledelse har samme myndighet som De samvirkende fagforbund i Danmark med hensyn til beslutning om konflikters iverksættelse og ophør.»

Sekretariatet vil foreslaa, at kongressen slutter sig til det av Gøteborgkonferencen fremsatte forslag med den forandring at 20 pct. forandres til 30 pct. og at 14 dage forandres til 3 uker.

Dagsordenens punkt 10. Statistik.

Fra de enkeltstaaende foreninger:

At Sekretariatet i forbindelse med spørsmålene om medlemsbevægelsen i den aarlige rapport, som utfyldes av organisationerne, ogsaa medtar spørsmål vedrørende Kooperationen.

Motivering: Vi mener saadanne spørsmål, stillet til enhver organisation og derved faktisk til ethvert medlem av Arbeidernes faglige landsorganisation, vil virke sterkt agiterende for Kooperationen, likesom det vil avhjælpe de savn enhver kooperatør vistnok føler ved intet at se om fremgangen for Kooperationen blandt fagorganiserte arbeidere.

Ovenstaaende forslag, der er indsendt av Forgyldernes fagforening, Kristiania, er behandlet paa fællesmøte den 4. ds., hvor forslaget blev enstemmig anbefalet.

Kr.a, ¹²/₄ 13.

For de enkeltstaaende foreningers bestyrelser
ærbødigst

I. Knudsen.

Fra sekretariatet:

Man har været opmærksom paa ovenstaaende spørgsmål, men det har støtt paa vanskeligheder at faa det gennemført.

Staks efter sidste kongres blev der valgt et kooperativt landsudvalg, der jo arbejder som et ledd i og har bidrag av landsorganisationen. Dette forsøkte straks at faa statistisk underbygget sit arbejde og sendte schemaer ut til alle underudvalg for at faa oplysninger om antallet organiserede arbejdere paa stedet og hvor mange av disse der var kooperatører, hvordan Kooperationen hadde utviklet sig paa stedet m. v.

Dette arbejde har ikke ført til noget resultat, opgaverne har været for mangelfulde.

Sekretariatet antar, at det vil være praktisk ugjærlig at knytte nogen indgaaende kooperativ statistik til de almindelige aarsberetninger, der vil ikke kunne skaffes materiale.

Derimot anbefaler sekretariatet varmt den tanke, som ligger til grund for forslaget og vil overensstemmende med den i 1908 skisserte plan la iverksætte periodiske undersøkelser til fremme av kooperativ statistik.

Til kongressen i 1910 blev utarbeidet en længere fremstilling om statistikkens betydning, saa vi skal ikke gjenta dette nu, idet vi iøvrigt henviser til beretningen for 1912 om spørgsmaalets nuværende stilling. Foruten den stadig fyldigere statistik i vore aarsberetninger søker sekretariatet saa langt tid og hjælpemidler tillater at iverksætte periodiske undersøkelser i spørgsmål der berører os.

Det skorter imidlertid adskillig paa samarbeidet, idet mange forbund ikke ofrer statistiken tilstrækkelig omhu og de opgaver man ber om blir derefter.

Kongressen i 1910 vedtog en motivert uttalelse angaaende forbundenes og landsorganisationens opgaver i statistik.

Sekretariatet anbefaler derfor kongressen at uttale følgende:

«Idet kongressen sterkt understreker kongresbeslutningen av 1910, opfordres forbundene til i sterkest mulig grad at utvikle løns-, arbeidsledighets- og organisationsstatistikken for sine fag, samt bistaa sekretariatet med saa fyldige og paalidelige opgaver som mulig til statistisk bearbeidelse.»

Dagsordenens punkt 11. Emigrationsfond.

Fra Norsk arbeidsmandsforbund.

«Det henstilles til kongressen at ta under overveielse at oprette en emigrationskasse til støtte for de medlemmer, der paa grund av arbeidsgivernes trakasserier er nødsaget til at utvandre for at kunne ernære sig og sine.»

Motiver: Foreningen fremsætter dette forslag først og fremst paa grund av de erfaringer, man har efter den svenske storstreik. Arbeidsgivernes taktik, paa dette omraade at trakassere arbeidernes tillidsmænd og andre interesserte og intelligente av de organiserede arbeidere, er ikke ny. Det er en taktik, de har anvendt ved de fleste tilfælde, hvor anledning gives, og det er et middel, som de kommer til at anvende mer og mer, alt eftersom kampen tilspidises, og

som man vil komme til at staa magtesløs overfor. Thi selv om der ved konflikten avslutning fastslaaes, at de arbeidere, der var i selskapets tjeneste ved streikens eller lockoutens begyndelse, fortrinsvis skal gjenindtages ved arbeidets optagelse, saa kan arbeidsgiveren allikevel uten at bryte overenskomsten sætte de for sig ubehagelige arbeidere utenfor ved f. eks. bare delvis at gjenopta driften eller gjøre innskrænkninger i arbeidsstyrken og meget lignende.

Og foreningen mener videre, at skal vor kamp fremdeles foregaa ad fredelig vei ved fredelige midler, saa har den organiserte arbeider ikke noget middel, der er av mere fredelig natur og paa samme tid mere effektiv end netop emigration.

Skotfos arbeidsmandsforening.

Forbundets hovedstyre gir foranstaaende forslag sin tilslutning.

Dagsordenens punkt 12. Bank for arbeiderbevægelsen.

Fra Norsk arbeidsmandsforbund.

«Ved aktietegning opprettes en bank for arbeiderbevægelsen».

Bollesmedenes og valsearbeidernes forening.

Dagsordenens punkt 13. Oprettelse av sparekasse.

Fra Norsk arbeidsmandsforbund.

1. Landsorganisationen oppretter en fælles sparekasse for landets samtlige til landsorganisationen tilsluttede fagforbund og fagforeninger samt disses enkelte medlemmer og deres familie.
Subsidiært foreslaaes opprettelse av en sparekasse i tilknytning til eller underordnet avdeling av Norges koop. landsforenings sparekasse.
2. For at tilveiebringe det fornødne fond utlignes ekstrakontingent à 5 eller 10 øre pr. uke og medlem i en begrænset tid. Den saaledes inndkomne kontingent blir sparekassens eiendom.
3. Sparekassens formaal skal være:
 - a. at forvalte de i punkt 1 nævnte forbunds og foreningers midler,
 - b. at opmane arbeiderne til at spare og at samle deres sparepenge under en administration,
 - c. for arbeidernes penge at drive produktionsvirksomhet i de brancher hvor avsætning kan paaregnes.
4. Det mulige overskud deles mellem driftsfondet og landsorganisationens streikefond.

Motivering: Arbeiderne bør i klassekampen benytte sig av alle de midler der ikke staa i strid med den moderne socialisme for at erobre samfundsmagten. Som saadanne midler mener man forbruks- og produksionskooperation samt egne sparekasser bør komme til utstrakt anvendelse.

De private banker er arbeidskjøpernes økonomiske repræsentanter og arbeidernes motstandere, hvilket de tydelig gav tilkjende ved stortingets behandling av fabriktilsynsloven i 1909.

Arbeiderne bør ikke bære vaaben over i fiendens leir ved at støtte disse institutioner, men opprette egne sparekasser og selv høste frugterne.

Ranheims arbeidsmandsforening.

Fra sekretariatet:

At oprette en sparekasse i tilslutning til landsorganisationen kan ikke anbefales. Denslags virksomhet hører jo nærmest ind under det kooperative arbeide og sekretariatet vil derfor anbefale fagforeningerne landet rundt at oprette avdelinger i tilslutning til Norges koop. landsforenings sparekasse. Ifølge denne sparekasses love kan avdelinger opprettes overalt i by og bygd, og der er den bedste anledning til gjennom denne at fremme de formaal som det foreliggende forslag gir uttryk for.

Dagsordenens punkt 14. Opprettelse av brandforsikringsindretning.

1. Fra 1. januar 1914 oppretter landsorganisationen en brandforsikringsindretning for indbo og løsøre under navnet «Arbeidernes gjensidige brandforsikring».
2. Kongressen bevilger som laan inndt 20,000 kroner til drifts- og garantikapital for brandforsikringen.

Motivering: De kapitalistiske brandforsikringsselskapers virksomhet i vort land gjør det stadig mere og mere paakrævet for arbeiderne at de ser sig om efter midler der muligens kunde virke som en motvegt mot disse selskaper, der med sine høie præmier snart gjør det umulig for en arbeider at ha sit indbo assurert.

I de fleste private selskaper varierer nu præmien mellem 10 à 13 kr. pr. 1000 kr. og aar. Dette maa under normale forhold betegnes for meningsløst høit. Det er derfor en stor del av arbeiderne som aldeles ikke har raad til at ha sit indbo assurert, og hvilke farlige følger dette har for den enkelte i brandtilfælde anser man overflødig at gi nogen nærmere kommentar.

Det er dog mange arbeidere, trods de høie præmier, der allikevel har assurert, idet man ikke tør utsætte sig for den risiko det er forbundet med og ingen assurance ha. De penger som aar om andet saaledes indbetales av arbeiderne i assurancepræmie til de private selskaper utgjør utvilsomt store kapitaler.

Ved at oprette dette foretagende inden landsorganisationen vilde ethvert medlem absolut føle sin assurance heri fuldt betryggende, og man skulde vel saaledes ha al grund til at tro at brandforsikringen skulde faa stor tilslutning blandt landsorganisationens medlemmer, forutsat at man bygger foretagendet paa et saadant grundlag, at indretningen blir helt konkurrancedygtig med de private selskaper.

At der for tiden er behov for en saadan indretning i vort land, fremgaar bl. a. derav, at arbeiderne paa forskjellige steder har stiftet lokale gjensidige brandforsikringsindretninger. Saaledes har i Fredriksstad og Glemminge i de senere aar været i virksomhet to foreninger, som fungerer udmerket. Efter initiativ av Sarpsborg arbeiderparti stiftedes i 1912 en forening i Sarpsborg, der traadte i virksomhet den 1. januar 1913 og har allerede faat stor tilslutning.

Men det er klart at en brandforsikringsforening ikke bør være av lokal art, men bør helst omfatte det hele land. De eventuelle tilfældigheter som altid kan indtræde vil en lokal forening i mange tilfælder ha vanskelig for at klare, som en følge av, at man ikke kan gjøre regning paa noget stort medlemsantal, da distriktet altid vil være begrænset. Jo mere omfattende og desto større medlemsantal man kan faa desto lettere vilde man ha for at klare sine forpliktelser og lettere overkomme eventuelle tilfældigheter.

Det kan muligens her reises det spøragsmaal om en brandforsikring av denne art helst burde høre hjemme i den kooperative organisation. Hertil kan bemerkes: Man tror det vil bli lettere at faa tilslutning til forsikringen,

naar denne kommer under landsorganisationen end om den blir lagt under den kooperative organisation. Fagbevægelsen har hittil blit vist en større interesse blandt arbeiderne end kooperationen og dette vil selvfølgelig faa betydning naar man skal agitere for tilslutning.

Paa den anden side seet skulde man ha grund til at anta, at en brandforsikringsindretning inden landsorganisationen vilde faa direkte betydning for organisationen i sin helhet derved, at den kunde medvirke til at skape stabilere forhold inden organisationen, ti forutsætningen for forslaget er at kun landsorganisationens medlemmer kan optages. Hvis et medlem gik ut av sin fagforening maatte forsikringen samtidig ophøre.

Med hensyn til spørsmålet paa hvilken maate forsikringen skulde startes, kan dette nærmest ordnes paa to maater. Enten paa helt gjensidig grundlag, man begynder at tegne medlemmer og først overtar forsikring efterat et bestemt beløp er tegnet, som da nærmere maatte bestemmes størrelsen paa, eller man overtar forsikring med en gang fra det tidspunkt man beslutter at starte.

I det første tilfælde faar man en kortere eller længere karenstid — alt efter tilslutning — som man ingen forsikring overtar. I det andet tilfælde blir det ingen karenstid. Den sidstnævnte maate at ordne saken paa tror man vil være mest heldig, derved at det vilde bli lettere at faa tilslutning. Men er hertil at bemerke: Skal saken ordnes paa denne maate, maa der tilveiebringes sikkerhet paa anden maate, og som det av forslagets punkt 2 fremgaar, har man her foreslaat at der bevilges som laan indtil 20,000 kroner for at starte med, samt til at overta forsikring den første tid. Det eventuelle beløp brandforsikringen kom til at benytte av laanet maatte selvfølgelig tilbakebetales med renter.

Med hensyn til selve organisationsformen anser man det naturlig, som allerede nævnt, at kun landsorganisationens medlemmer kan faa tegnet forsikring, og at indretningen administreres under sekretariatets ledelse, som igjen maatte staa til ansvar for kongressen.

Med hensyn til hvorledes indretningen økonomisk vil stille sig er naturligvis vanskelig at uttale sig noget om. Men forutsætter man f. eks. at 4 pct. av landsorganisationens medlemmer, altsaa 2000 straks tegnet forsikring med en gjennomsnittsforsikring à 1,000 kroner pr. medlem, vilde man altsaa faa en forsikringssum paa 2 millioner. Sætter man gjennomsnittspræmien til ½ promille (5 kroner pr. 1,000 kroner og aar), vilde man faa en indtægt paa 10,000 kroner. Forøvrig maa man vel kunne anta at mindst 30 til 50 pct. av landsorganisationens medlemmer skulde kunne gaa an at faa tegnet forsikring hos.

Utgifterne kan anslagsvis opsættes saaledes:

Løn til en forretningsfører	kr. 2,000
Husleie, renhold og belysning	800
Kontorrekvisita og div. materiel	1,200
	<hr/>
	kr. 4,000

Forslag til statuter for Arbeidernes gjensidige brandforsikring.

§ 1.

Brandforsikringens formaal er at sikre sine medlemmer for tap eller skade paa indbo og løsøre, der ved ildebrand maatte tilstøte de forsikredes gjenstande overensstemmende med de i denne plan fastsatte bestemmelser, forsaavidt denne skade ikke er forarsaket ved krig.

§ 2.

Ved indbo og løsøre forstaaes alt hvad der henhører til en beboelsesleilighets indre utstyr, verktøi til eget bruk og forøvrig

til forsikringstagernes og familiens personlige bruk, heri ogsaa indbefattet tjenesteydernes effekter, naar disse er særskilt værdisat og anmerket i policen.

§ 3.

Til betryggelse av brandforsikringens virksomhet dannes et erstatningsfond av den av medlemmerne indbetalende aarlige præmie og indvundne renter. Har brandforsikringen gjennom den ordinære præmie ikke de fornødne midler til dækkelse av opstaaende brandskade, kan sekretariatet fatte bestemmelse om det beløp der tiltrænges skal utlignes paa medlemmerne efter den sum hvert medlem har forsikret for da brandskaden indtraf. Hvis den i tilfælde utlignede ekstrapræmie ikke er betalt inden en av sekretariatet sat frist, har vedkommende medlem tapt sit erstatningskrav.

§ 4.

Præmien beregnes av pr. 1000 kr. av forsikringssummen pr. aar saaledes:

For medlemmer som bor paa landet	kr. 2.00	pr. 1000	kr.
—»—	»	» i murhus i by	» 4.00 » 1000 »
—»—	»	» i træhus	— » 6.00 » 1000 »

Præmien erlægges forskudsvis hvert aar eller halvaar regnet fra den dato vedkommende forsikring er tegnet. I intet tilfælde har brandforsikringen nogen erstatningspligt for den tid præmien ikke er betalt.

§ 5.

Forsikringen avsluttes ved en police, der skal indeholde forsikringstagerens navn, stilling, bopæl, forsikringssum, præmiens størrelse anført pr. aar eller halvaar, samt hvilken tid forsikringen træder i kraft og forfaldsdag.

§ 6.

Brandforsikringen overtar ikke forsikring for andre end landsorganisationens medlemmer, og maa vedkommende til stadighet ha sit medlemsskap i sin fagforening (forbund) i orden for at forsikringen skal være gyldig.

§ 7.

Til hvilkensomhelst tid kan nye medlemmer optages i Brandforsikringen ved henvendelse direkte til Brandforsikringens hovedkontor eller til vedkommende forenings tilsynsmand, av hvem det nye medlem erholder en bevidnelse for at der haves gjenstande til det værdibeløp som ønskes forsikret. Denne bevidnelse oversendes hovedkontoret der utfærdiger en police som nævnt i § 5.

§ 8.

Naar et medlem flytter, maa vedkommende forevise sin police hos sin forening eller til tilsynsmanden i det distrikt han tar opphold for at faa paaført policen den nye bopæl. Tilsynsmanden underret-

ter hovedkontoret om flytning. Hvis der ingen tilsynsmand er paa det sted vedkommende tar bopæl kan policen indsendes direkte til hovedkontoret, der paafører de fornødne anmerkninger. Undlater et medlem at indsende til forandring sin police senest 8 dage efter flytningen ophører forsikringen.

§ 9.

Ved opstaaende ildebrand er medlemmerne forpligtet til at dra omsorg for effekternes redning ved utflytning og fjernelse fra brandstedet, naar der er grund til at anta at det hus hvor det opbevares vil angripes av ilden, samt sørge for dens omhyggelige opbevaring og idetheletat handle og optræde med Brandforsikringens tarv for øie, som om erstatning ikke kunde ventes. Pligtstridige forhold og uredelig adfærd i saa henseende kan efter omstændighetene bevirke fortapelse av erstatning.

§ 10.

Efter indtruffen ildebrand maa den brandlidte uopholdelig underrette vedkommende tilsynsmand eller hovedkontoret herom, likesom han snarest mulig maa indkomme med saavidt mulig detaljeret fortegnelse over de gjenstandes art og værdi han var i besiddelse av da ildebrand indtraf, samt over den lidte skade paa de gjenstande som helt eller delvis maatte være reddet. De reddede gjenstande er den brandlidte pliktig til at beholde mot at faa mulig skade godtgjort.

Ved opgaven over den lidte skade maa den forsikrede altid gaa ut fra, at forsikringen blot har til hensigt at erstatte hans tap paa de bortkomne eller beskadigede gjenstande, og at den aldrig maa misbrukes som middel til gevinst.

§ 11.

Ved opgjør over skade efter indtruffen ildebrand blir, forsaa vidt intet er reddet, den fulde forsikringssum at utbetale, og for delvis redning og skade ved utflytning av det reddede fra brandstedet blir, hvis mindelig overenskomst ikke kan træffes, erstatning at bestemme ved skjøn av tre mænd, hvorav sekretariatet vælger den ene og den brandlidte en, og disse vælger igjen en opmand, som i tilfælde av meningsforskjel har avgjørende stemme. Blir ikke skjønsmændene enig om valget av opmand, opnævnes denne av brandmesteren paa det sted, branden har været. Skjønnets avgjørelse kan paa den ene parts begjæring indankes for kongressen, hvis avgjørelse er bindende for begge parter.

§ 12.

Brandforsikringen plikter ikke erstatning utover forsikringssummen, saaledes at dersom værdien av de forsikrede gjenstande paa den tid ildebranden indtraf overskrider forsikringssummen blir forsikringstageren sin egen assurandør for det overstigende beløp, likesom Brandforsikringen heller ikke erstatter tap som opstaar ved ildebrand der paasættes av den forsikrede eller bevirkes ved grov

skjødesløshet og uagtsomhet med ild fra hans side. Derimot erstattes herav til andre i Brandforsikringen forsikrede gjenstande videre utbredte skade.

§ 13.

I enhver forening som direkte eller gjennom et forbund staar tilsluttet landsorganisation kan blandt sine medlemmer opta forsikring. Medlemmer i en forening der har tegnet forsikring vælger inden sin midte for et aar ad gangen en tilsynsmand samt to revisorer. I byer og paa andre steder, hvor flere foreninger tilhørende landsorganisation er samlet, kan sekretariatet efter samraad med vedkommende foreninger, bestemme at der kun vælges en tilsynsmand samt to revisorer for byen eller vedkommende sted. Valget foregaar isaafald blandt og av de foreningers medlemmer, der har tegnet forsikring.

Tilsynsmanden indkræver præmien, utfærdiger de i § 7 anførte bevidnelser for nye medlemmer og oversender hovedkontoret. Over indkrævet præmie fører han regnskap efter et av sekretariatet utfærdiget skema, sekretariatet bestemmer hvor ofte præmien skal indsendes til hovedkontoret. Revisorerne reviderer tilsynsmændens regnskap saa ofte sekretariatet bestemmer. Ved erstatningskrav fra brandlidte medlemmer maa tilsynsmanden tilveiebringe og meddele sekretariatet alle oplysninger der er av interesse for at avgjøre erstatningsplikten. Forøvrig skal tilsynsmanden være Brandforsikringens repræsentant i vedkommende forening eller sted og handle med Brandforsikringens tarv for øie.

§ 14.

Landsorganisationens kongres er Brandforsikringens høieste myndighet, der vedtar lovene, behandler beretning og regnskap, bestemmer bestyrerens løn, samt avgjør andre forelagte spørsmåal.

Sekretariatet har den umiddelbare ledelse av Brandforsikringens anliggender og skal lede denne i overensstemmelse med nærværende statuter og kongressens beslutninger, behandler og anviser alle erstatningskrav, ansætter bestyrer ved hovedkontoret samt utarbeider instruks for samme, utarbeider aarsberetning og behandler regnskapet som forelægges kongressen. Forøvrig paase brandforsikringens tarv og ordentlige forvaltning samt de oparbeidede midlers hensigtsmæssigste anvendelse.

§ 15.

Den ansatte bestyrer fører brandforsikringens daglige ledelse og al korrespondanse ved hovedkontoret efter den av sekretariatet utarbeidede instruks samt føre regnskaperne efter den utarbeidede plan.

§ 16.

Brandforsikringens regnskap revideres av landsorganisationens revisorer.

§ 17.

De med Brandforsikringens administration forbundne utgifter utredes av erstatningsfondet.

§ 18.

Av disse statuter erholder hvert medlem der tegner forsikring et eksemplar.

§ 19.

Brandforsikringen overtar ikke forsikring for et enkelt medlem for høiere beløp end 4000 kroner.

Norsk arbeidsmandsforbunds stedlige styre, Sarpsborg.

Dagsordenens punkt 15. Ansættelse av sakfører.

Fra Norsk arbeidsmandsforbund.

«Kongressen bemyndiger landssekretariatet til at ansætte en dygtig sakfører. Denne skal være landsorganisationens juridiske konsulent og til enhver tid ivareta de organiserte arbeideres interesser. Lønnen fastsættes av kongressen.

Motiver: Som det vil være enhver bekjent, forefaller der landet rundt dagligdags saadanne tilfælder, som gjør det paakrævet for den enkelte arbeider ad juridisk vei at opnaa sine rettigheter. Som eksempel kan nævnes, at en eller flere medlemmer av organisationen blir opsagt av sin arbeidsgiver paa staaende fot fra sit arbeide, som imidlertid er av den beskaffenhet, at de tilkommer 14 dages opsigelsesfrist ifølge loven.

Arbeidsgiveren negter i mange tilfælder at utbetale beløpet under et eller andet paaskud. En proces blir da nødvendig for at disse arbeidere kan faa sin ret. Arbeiderne selv savner dog i de fleste tilfælder midler til at kunne fremme sin sak ad den vei, og det offentlige kan i saadanne tilfælder avvise saken efter eget forgodtbefindende, og vedkommende maa opgi sin lovlige ret. Dette vil undgaaes, naar man har en fastlønnet juridisk konsulent, som kan anta sig saken.

Likeledes forefaller hyppige tilfælder ved de forskjellige bedrifter, at en eller flere arbeidere blir dræpt eller kvæstet av den grund, at vedkommende fabrikk eller arbeidsleder ikke har befulgt de i fabrikktilsynsloven paabudte anordninger. Var i saadanne tilfælder juridisk assistance at erholde for de skadelidte, saa vilde i mange tilfælder den nedsatte jury tilkjende den eller de en skadeserstatning utover det beløp, som Riksforsikringsanstalten er pliktig til at yde.

Skulde den ansatte mands hele tid ikke medgaa utelukkende til at løse oppgaver av juridisk art, gaar vi ut fra, at passende arbeide av andet slags, som forhandlinger, foredragsturnéer m. v. til enhver tid findes i sekretariatet. Tilsidst vil vi paapeke, at mange arbeidsgivere vilde bli mere forsigtige med overgrep og trakasserier, naar de vidste, at selv den fattigste arbeider ogsaa ad rettens vei kunde opnaa sin fulde ret, naar organisationens andre vaaben ikke for anledningen med held kunde anvendes. Ansættelsen av en juridisk utdannet i sekretariatet vil derfor bidra sit til at øke respekten for organisationen i arbeidsgivernes leir.

Notoddens murarbeiderforening.

Fra sekretariatet:

Forslaget er ikke praktisk gjennomførlig. En sakfører ansatt paa landsorganisationens kontor vilde kun faa praktisk betydning for medlemmerne i Kristiania. De andre maatte nøie sig med «juri-

diske spørsmål og svar». En fastlønnet saksfører, selv med begrenset arbeidsmengde, maatte betales med 5000 kroner mindst. Hertil kommer retssportler og andre omkostninger, samt mulig ilagte saksomkostninger i tapte saker, som vel ogsaa landsorganisationen maatte utrede naar alle skulde ha fri proces.

Sekretariatet mener forøvrig at denne sak nærmest henhører under forbundenes virkeomraade. Man er bekjendt med at flere forbund allerede nu yder sine medlemmer fri saksførsel, iallefald naar det angaar saker som har interesse utover det enkelte tilfælde. Forøvrig forholder det sig ikke saa, at det offentlige kan avvise klager efter forgodtbefindende. De nævnte spørsmål, erstatning for manglende opsigelsesfrist, avgjøres av haandverksret eller som private politisaker. Paa landet av sorenskriveren. Enhver klage, som kan indgis baade skriftlig og mundtlig, maa optas til doms. Politisaker koster ingenting og man har ikke engang ret til at anvende saksfører i denslags rettergang medmindre begge parter er enig.

Spørsmålet om en anden ordning med retshjælpen er opsat paa arbeiderpartiets program i følgende form: «Retspleie og adgang til retshjælp ved offentlig eller kommunal saksfører uten direkte betaling».

Reformen maa altsaa ordnes ad kommunal vei.

Sekretariatet indstiller paa forkastelse av forslaget fra Notoddens murarbeiderforening.

Dagsordenens punkt 16. Indførelse av organisationsmærke.

Fra Norsk skotøiarbeiderforbund.

«Kongressen skal beslutte at indføre et fælles organisationstegn for landsorganisationens medlemmer. Som et passende symbol foreslaar foreningen billedet av Marcus Thrane forsynet med data og aarstal for den første arbeiderforenings stiftelse».

Avdeling 4, Stavanger.

Dagsordenens punkt 17. Militarismen og fagbevægelsen.

Fra Norsk malerforbund (Tr.hjems avdeling):

Militarismens fornemste opgave i vor tid er at værne om kapitalistklassens interesser og holde «den indre fiende», arbeiderklassen, stangen.

Man er saaledes hyppig vidne til at militær anvendes i de faglige kampe, dels som ordenshaandhævere, som det heter, og tildels som direkte streikbrytere, som under maskiniststreiken ifjor sommer.

Fagbevægelsens interesser er her paa det alvorligste truet, og det er derfor nødvendig at reise den mest kraftige kamp mot militarismen i alle dens former.

Der er i det sidste vakt motion om værnepligtsstreik, støttet av faglig aktion.

Det er utvilsomt et meget virkningsfuldt middel og bør derfor komme under overveielse.

Man vil foreslaa for kongressen, at den beslutter at sende dette spørsmål ut til de tilsluttede organisationer til uttalelse og resultatet forelægges den følgende kongres.

Dagsordenens punkt 18. Forskjellige andragender.

Fra Arbeiderpartiets kvindeforbund:

Arbeiderpartiets kvindeforbund tillater sig herved at sende det ærede sekretariat andragende om at landsorganisationen fremdeles vil yde vort forbund økonomisk støtte.

Det faste beløp som nu er bevilget forbundet, er kr. 1000.00 pr. aar til kontorets opretholdelse, samt har vi hat adgang til yderligere bevilgning til eventuel agitation, naar plan for samme har været forelagt sekretariatet til godkjendelse.

Vi vil henstille til det ærede sekretariat at samme beløp og den adgang vi har hat til yderligere bevilgning til agitation fremdeles maa bli tilkjendt os, og ber vi om eventuelt at dette spørsmål kan forelægges førstkommende kongres.

Motivering: Med det kjendskap vi har til arbeiderkvindernes stilling i samfundet med hensyn til løn o. s. v., anser vi det for absolut nødvendig og paakrævet at der fremdeles fra hovedorganisationernes side blir ydet hvad ydes kan for ogsaa at faa kvindelige lønarbeidere ind i organisationen, paa samme tid som vi anser det for aldeles nødvendig for det fremtidige organisationsarbeide i sin helhet at faa den store styrke av arbeiderkvinder med.

Av alle de tusener av kvinder som er beskæftiget i de forskjellige industrier i vort land, findes der ikke mer end 4 à 5000 som idag staar organiserte tilsluttet landsorganisationen.

Dette er jo en sorgelig kjendsgjerning; men for at dette forhold i fremtiden skal bli anderledes, maa der spredes opplysning til stadighet. Vi vet dog, at det er det ihærdige arbeide og de store opofrelser som har bragt mændene dit hvor de staar idag.

I sin egen kamp for organisationen og derigjennem for høinelsen av sit eget nivåa har mændene overlatt kvinderne til sig selv, og vi er bli staaende tilbake.

For at komme efter og saa hurtig som mulig er det vi ber om hjelp og støtte.

Vi tillater os i denne forbindelse at henvise til den beslutning som blev fattet paa sidst avholdte skandinaviske arbeiderkongres.

Som det har fremgaat av tidligere beretninger opprettet landsorganisationen i 1909, efter initiativ fra kvindeforbundet, et eget kontor for kvinderne, for at disse kunde ha et fast bindeled og for at drive agitation. Dette fungerte i ca. 2 aar. Ved beslutning paa landsorganisationens hovedstyremøte i april 1911 blev kontoret underlagt kvindeforbundets administration.

Kvindeforbundets oppgave er som bekjendt at sprede opplysning blandt kvinderne og organisere disse saavel faglig som politisk.

Av beretningen vil det fremgaa, hvad forbundet i det sidste aar har formaadd at utrette.

Arbeidet er imidlertid tungt, og det er vanskelig at se nogen større frugter av arbeidet paa saa kort tid, men vi haaber, og det er vor tro, at ved fortsatt arbeide fra kvindernes side og med støtte fra vore hovedorganisationer skal fremtiden vise fremgang.

Det skal bemerkes, at Det norske arbeiderparti yder kvindeforbundet en bevilgning av kr. 500.00 pr. aar.

I haab om at sekretariatet og landsorganisationen fremdeles vil yde kvindeforbundet sin støtte i dets bestræbelse for at faa kvinderne organiserede, tegner med solidarisk hilsen for Det norske arbeiderpartis kvindeforbund

Forretningsutvalget.

Fra Det socialdemokratiske pressekontor:

Idet jeg vedlagt tillater mig at oversende et eksemplar av mit forslag til budget for Det socialdemokratiske pressekontor for 1913, skal jeg i ærbødighet andrage om, at der av landsorganisationens midler bevilges principalt kr. 1000.00, subsidiært kr. 800.00 til pressekontorets drift.

Som det fremgaar av budgetforslaget har budgettet for næste aar maattet opgjøres med et underskud paa kr. 1300.00, for hvilket beløp der maa søkes dækning utenfor partiblادene, da disse ikke vil kunne yde mer til kontoret end opført paa budgettets indtægts-side. Mange av partiblادene arbeider fremdeles med store økonomiske vanskeligheter, og telefonutgifterne, der helt belastes de enkelte aviser, sluker forholdsvis store beløp.

Naar jeg efter konferanse med hr. redaktør Vidnes har vovet at henvende mig til sekretariatet, er det i sikker forvisning om, at man vil gi mig medhold i, at pressekontoret vil kunne yde fagorganisationen god hjælp ved at faa meddelelse om faglige forhold og faglige kampe spredt med den størst mulige hurtighet og nøiagtighet utover landet. Naar pressekontorets budget har maattet opføres med underskud, er det netop fordi det har vist sig nødvendig at sætte det bedre istand til at betjene de 14 arbeiderblade, hvormed jeg nu har forbindelse. Selv under normale, «fredelige» forhold vil det, ialfald i den tid stortinget er samlet, være aldeles umulig for *en mand* at betjene 14 aviser, beliggende paa hver sit sted, helt fra Smaalenene til den russiske grænse. End vanskeligere blir dette, om der ogsaa samtidig indtræffer faglige kampe eller faglige situationer, som gjør det ønskelig at partipressen er godt og paalidelig underrettet. Men om der skaffes utvei til ansættelse av en fuldt habil assistent ved kontoret, antar jeg det skal lykkes at klare de fleste vanskeligheter.

Under hensyn hertil og under henvisning til vedlagte trykte budgetforslag, der ogsaa indeholder nærmere redegjørelse for kontorets virksomhet hittil, tør jeg anmode om, at nærværende andragende behandles med den størst mulige velvilje.

Ærbødigst

Det socialdemokratiske pressekontor

Oscar Pedersen.

Fra Norsk matros- og fyrbøterunion:

Norsk matros- og fyrbøterunions hovedstyre tillater sig paa samtlige vore avdelingens opfordring og vegne at foreslaa for den

ærede kongres, at de til landsorganisationen tilsluttede og unionen tilhørende medlemmer fremdeles fritages for ekstrakontingent i kommende periode.

Som grund hertil skal anføres, at man for sjøfolkets vedkommende vanskelig vil kunne faa en saadan kontingent indkrævet i den utstrækning som vilde være lovmæssig under eventuelle konflikter, da sjøfolket altid er paa farten, og saaledes ikke med bedste vilje kan naaes. Vi har den tro, at noget effektivt i denne retning ikke kan ske forinden unionen har kjæmpet sig saa langt frem, at ekstrakontingenten, som jo er en nødvendighet, kan stipuleres i den ordinære kontingent og fratrækkes denne i den størrelse som av lovene bestemt, og anbringes for sig selv utelukkende for dette øiemed. Idet vi takker for den indrømmelse som allerede er os kommet tilgode i denne retning og i den 3-aarsperiode som er gaat, haaber vi at kongressen indrømmer vort forslag ogsaa denne gang, og tør vi uttale det haab, at hvis unionen fremdeles vil fortsætte som den har begyndt, skal det knapt vare længe forinden man har bragt sjømændenes kaar saavidt op, at den ordinære kontingent kan forhøies til gagn for den ekstrakontingent, som vi alle er villige til at yde under forhold som sætter os istand dertil.

Hovedstyret for Norsk matros- og fyrbøterunion.

Fra Norsk skog- og jordbruksarbeiderforbund.

Skog- og jordbruksarbeiderne er de arbeidere i vort land, som forholdsvis staar daarligst organiserte, og hvorfor en omfattende agitation blandt disse arbeidere i høi grad vilde være paakrævet; men da der fra forbundets side paa grund av økonomiske vanskeligheter ikke kan foretages nogen nævneværdig agitation, vil vi herved henstille til kongressen at bevilge de nødvendige midler hertil.

Lønningerne blandt skog- og jordbruksarbeiderne er endnu meget smaa, og en eventuel ekstrakontingent vilde derfor kjendes meget følelig og bevirke, at flere av de mindre klassebevidste medlemmer vilde trække sig tilbake og derved svække organisationen, likesom ret til utligning av en saadan kontingent vilde medføre, at der blev vanskeligere at faa de endnu utenforstaende skog- og jordbruksarbeiderforeninger ind i forbundet. Vi tillater os derfor at andrage kongressen om at fritta vort forbunds medlemmer for eventuel ekstrakontingent indtil næste kongres.

Fra Nedenes amts arbeiderparti.

Nedenes amts arbeiderparti styre andrager herved paa vegne av Nedenes amts arbeiderparti Arbeidernes faglige landsorganisation om et laan, stort 2000 — to tusen — kroner, som hjelp til opprettelse av eget trykkeri for vort partiorgan «Tiden» i Arendal.

I anledning dette vort andragende tillater undertegnede amtsstyre sig at oplyse følgende: Vort partiorgan «Tiden» utkommer i Arendal 3 gange ukentlig, men trykkes i «Grimstadposten»s trykkeri, Grimstad. At dette forhold er utilfredsstillende for partiet er indlysende. Det sidst avholdte aarsmøte for Nedenes amts arbeiderparti besluttet derfor den 20de mars d. a. at opta et energisk arbeide for at skaffe «Tiden» eget trykkeri og om mulig faa bladet utgit som dagblad. Vi raader nu over en kontant sum av henimot 2000 kr., der er disponibel til indkjøp av trykkeri. Men da dette er adskillig for litet til at kjøpe og sætte et trykkeri igang for,

besluttet aarsmøtet at igangssette aktietegning med det formaal at skaffe de fornødne midler tilveie. Man er dog paa det rene med, at det vanskelig lar sig gjøre at skaffe midler nok til formaalet ved aktietegning, idet styret likesom aarsmøtet er gaat ut fra, at en saadan neppe vil indbringe synderlig mere end 3000 — tre tusen — kroner. Men da man finder at den paaregnede nytegnede aktiekapital tillagt vor disponible kontantbeholdning endnu er for litet til at starte eget trykkeri, har amtspartiet gjennom styret fundet at burde henvende sig til Arbeidernes faglige landsorganisation med andragende om den fornødne økonomiske støtte til planens realisation.

I de 2—3 siste aar har «Tiden» gaat jevnt og sikkert fremover saa regnskapet hvert aar har været i balance, ja endog git et litet overskud. Den 31te december 1912 viste det reviderte regnskap en inntægt av 8900 kr. og en utgift av 8000 kr. Denne bladets stilling under de nuværende utilfredsstillende trykningsforholde gir grundet haab om en ganske betragtelig fremgang for bladet baade i abonnentantal, der nu er omkring 1400, og inntægter forøvrigt ved eget trykkeri. Sluttelig vil vi ikke undlate at tilføie, at det er av den allerstørste betydning saavel for den faglige som politiske bevægelse, dens vekst og fremgang her i amtet, at «Tiden» faar eget trykkeri, saa bladet kan utvides og derved bli den talsmand for arbeiderklassen, faglig og politisk, som den bør og skal være.

Fra De samvirkende fagforeninger, Sandefjord.

Sandefjords samvirkende fagforeninger ansøger herved den ærede kongres om et laan av kr. 3000.00. Vi har kjøbt Sandefjords bads gamle societetsbygning med tilliggende park for kr. 50 000.00. Kr. 10 000.00 betalte vi med opsparede penge den 18de februar og skal betale kr. 5 000.00 den 1ste september.

For at faa penger til denne termin, har vi søgt landsorganisationens sekretariat om et laan av Folkets hus fond stort kr. 5 000.00. For at faa huset inntægtsbringende maa der foretages endel forandringer, bygges scene, indlægning av lys og varme m. m. Hvorfor vi søker den ærede kongres om ovennevnte laan.

Fra sekretariatet:

Ianledning de foran anførte andragender foreslaar sekretariatet:

- a) Arbeiderpartiets kvindeforbund bevilges et beløp av 1000 kr. pr. aar i kongresperioden under samme forutsætninger som tidligere.
- b) Det socialdemokratiske pressekontor bevilges 500 kr. pr. aar i kongresperioden.
- c) Norsk matros- og fyrbøterunions andragende om fritagelse for ekstrakontingent i kongresperioden indvilges.
- d) Lignende andragende fra Norsk skog- og jordbruksarbeiderforbund indvilges.
- e) Andragende fra Nedenes amts arbeiderparti om laan til bladet «Tiden» indvilges ikke.
- f) Andragende fra De samvirkende fagforeninger i Sandefjord om laan av 3000 kr. indvilges.

